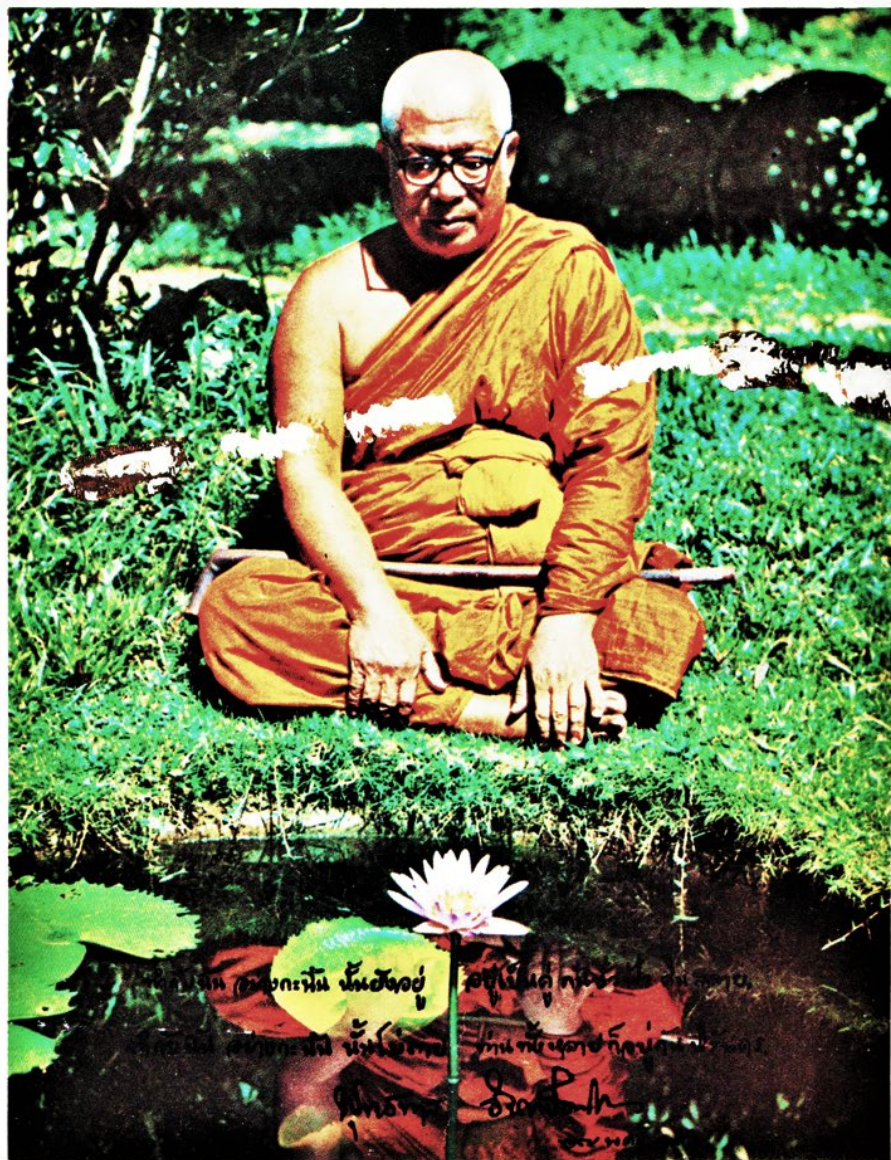

โลกพระศรีอารยอยู่แต่ปลายจมูก

(ชุดลอยปทุม อันดับ ๒๘)

พุทธมร สิริสกล

The Princess
Kalayaniwatana
visiting
Suan Mokkh.

สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอเจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา เสด็จเยี่ยมสวนโมกข์ ในภาพทรงเข้า
ทอดพระเนตรภายในศาลาธรรมโมฆณ และ มีพระราชดำรัสซักถามท่านอาจารย์

The meditation
retreat for foreigners
during the first ten
days of every month

ปัจจุบันมีชาวต่างประเทศซึ่งส่วนใหญ่เป็น
ฝรั่ง มารับการฝึกอบรมครั้งละเกือบร้อยคน
หรือกว่านั้น กิจกรรมจะประกอบด้วยการฝึก

สมาธิหมู่ สันทนาธรรม อภิปราย ฟังเทศน์
และศึกษารมขีพิเศษอื่น ๆ

คนไม่ทหา

การพิมพ์หนังสือธรรมะ นั้นเป็นธรรมดา ในสมัย
ที่โลกกำลังขาดแคลนธรรมะอย่างยิ่ง เช่นนี้ เป็นสิ่งที่
สมควร และควรแก่การอนุโมทนา, จึงขออนุโมทนา.

คำว่า "ธรรม" แปลว่าสิ่งที่ควร มีมากมายมาก
มาก นานาประการ, แต่ประการที่สำคัญที่สุดนี้ ธรรมะ
คือ หน้าที่ ที่มนุษย์จะต้องปฏิบัติ ให้ถูกต้องตามกฎ
ของธรรมชาติ ทุกข้อทุกตอน แห่งวิถีชีวิต ของ เขา,
เพื่อ ความ มี ชีวิต อยู่ อย่าง ผาสุก ทั้ง โดย ส่วน ตัว และ
ส่วนรวม, นั่น คือ ทั้ง โลก.

[illegible]

การปรับปรุง แก้ไข อยู่ ใน สภาพ เช่นนี้ ละ

[illegible]

มาถึง ณ ตอนนี้จะคิดว่า มันเริ่ม สู้กับอะไรไม่ได้เสียแล้ว
 คนมี 4 คน โดนเป็นเชลยนี้. ยศพอให้เริ่มเป็นทหารแล้ว และพอ
 เป็นคนทหารแล้ว เข้าไปรบตามลัทธิของเขาคือ ศักดิ์ของเขานี้ ก็
 แล้วก็มี โดนไม่ต่ออะไรเลย โดนสู้ตัวเดียวมัน ก็ยังต่อสู้ใน
 จิตใจเดิมๆ แต่ประจักษ์. แต่พอที่มันสู้ ชรบ: ศาสนา
 เข็มนี้ สู้กับอะไร มีอะไร และเข้สู้กับอะไร ได้ตามเขาและ
สู้กับอะไร เขาสู้กับอะไรแล้ว มันสู้กับอะไร มัน
 โดนอะไร โดนอะไร แล้วโดนอะไร โดนอะไร โดนอะไร โดนอะไร
 ว่า ชรบ มันสู้; แล้วได้มาตามเขาแล้ว เข็มชรบ ชก
 ชรบกับ 4 คน: ทำทุกอย่าง เพื่อที่จะสู้กับชรบ สู้กับ
 มันด้วย. การสู้กับมันสู้กับชรบ: มันสู้กับเข็ม ก็สู้กับ
 เข็ม เข็มสู้กับชรบ: สู้กับมัน.

၃။ အားကိုးစွမ်းရည်. အောက်ပါအချက်များကို အောက်ပါအတိုင်း
 အောက်ပါအတိုင်း အောက်ပါအတိုင်း အောက်ပါအတိုင်း အောက်ပါအတိုင်း
 အောက်ပါအတိုင်း အောက်ပါအတိုင်း အောက်ပါအတိုင်း အောက်ပါအတိုင်း
 အောက်ပါအတိုင်း အောက်ပါအတိုင်း အောက်ပါအတိုင်း အောက်ပါအတိုင်း

1. ความเป็นมาของโครงการ
 2. วัตถุประสงค์
 3. ขอบเขต
 4. ระยะเวลา
 5. งบประมาณ
 6. ผลประโยชน์
 7. ความเสี่ยง
 8. การติดตามและประเมินผล
 9. การรายงานผล
 10. การปรับปรุง

Handwritten signature: Handwritten signature
9th. mo

คำท้าวะ

บทความในพระธรรมเทศนาของท่านเจ้าคุณอาจารย์ พุทธทาสภิกขุ (พระธรรมโกศาจารย์) นี้ อ่านจบแล้วชื่นใจ เพราะท่านเน้นให้เรา เห็นว่าความรักอันสูงสุดนั้นเป็นรากเหง้าของศาสนาทั้งหลาย และศาสนาของ ทุกศาสนาใหญ่ก็สั่งสอนในเรื่องความรักอันสูงสุดนี้มาทุกท่าน เป็นแต่ว่าในรูป โฉมต่างๆ กันในแต่ละศาสนา

ความจริง จุดอันยิ่งใหญ่ของความรักอันสูงสุดดังในโลกพระศรีอารย นี้ เป็นความรู้สึกล้ำลึกอยู่ในใจ อยู่ในจิต ของเราทุกคนก็ว่าได้ เป็นแต่ว่า เราจะแสดงออกมาในรูปลักษณะใดเท่านั้น

หนังสือเล่มนี้ ทราบว่าจะมีท่านผู้ทรงวิทยาคุณแปลออกมาเป็นภาษา จีน-กลาง ข้าพเจ้าขออนุโมทนาเป็นอย่างยิ่ง เพราะท่านผู้อ่านในประเทศ จีนย่อมจะมีจำนวนมากมายกกว่าที่อื่นรวมกัน และถ้าทุกท่านมีความรักความ เมตตาดต่อเพื่อนมนุษย์ถึงระดับความรักอันสูงสุดนี้ หรือที่ภาษาตะวันตก เรียกว่า Universal Love นี้แล้ว โลกทั้งโลกจะเป็นสุขเพียงใดแปลว่า โลกของพระศรีอารยมาถึงแล้ว ณ บัดนี้

ด้วยความรักและหวังดีเสมอ

(นายสัญญา ธรรมศักดิ์)

ประธานองค์การพุทธศาสนิกสัมพันธ์แห่งโลก

กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย

วันจันทร์ ที่ 7 กุมภาพันธ์ 2537

คำขุโมทนา

ผมขออนุโมทนาเป็นอย่างสูงแด่คุณวิโรจน์ อำไพ ที่ได้ใช้ความอุตสาหวิริยะอย่างแรงกล้าปลุกงานขึ้นสำคัญของท่านอาจารย์พุทธทาสภิกขุสู่ภาคภาษาจีน มุ่งให้ชาวจีนราวครึ่งโลกได้นำไปศึกษาและปฏิบัติ เพื่อเขาจักมี **"สันติสุข"** แล้วสังคมก็จักมี **"สันติภาพ"**

ท่านอาจารย์พุทธทาสเน้นว่าโลกจะมี **"สันติภาพ"** ได้ต่อเมื่อคนเรา **"รักผู้อื่น-ช่วยเหลือผู้อื่น"** อยู่เสมอ เพราะคนที่มีจิตใจอย่างนี้มีการกระทำอย่างนี้ เขาย่อมได้พบกับ **"สันติสุข"** เขาจะรู้สึก่วชีวิตของเขามีค่ามีความหมายสูงขึ้น ๆ และหากมีบุคคลชนิดนี้มาก ๆ ก็ย่อมทำให้สังคมมี **"สันติภาพ"** อย่างแน่นอน

ปัญหาว่า ทำอย่างไรจึงจะเกิดบุคคลที่ "รักผู้อื่น-ช่วยเหลือผู้อื่น" มากขึ้น ๆ ข้อนี้จำต้องจัดระบบตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่มีว่า

"ควรจะมีการแพร่ขยายให้ใช้ระบบสหกรณ์ขึ้นทั่วประเทศ เนื่องจากวิธีการสหกรณ์นั้นเอง เป็นรากฐานที่ค้ำของระบอบประชาธิปไตยอย่างสำคัญ สอนให้คนรู้จักรับผิดชอบร่วมกัน ให้มีการเลือกตัวแทน เข้าไปบริหารสหกรณ์ ตลอดจนให้รู้ถึงคุณค่าของประโยชน์อื่น จะพึงได้ร่วมกันเป็นส่วนรวม"

ปัญหาว่า "สหกรณ์" จะเกิดขึ้นได้อย่างไร ก็โดยทุกฝ่ายออกไปชี้แจงเชิญชวนให้กลุ่มบุคคลต่าง ๆ เช่น กลุ่มครู อาจารย์ นักเรียน นักศึกษา ข้าราชการ พนักงาน และประชาชน ออมเงินร่วมกัน ลงหุ้นร่วมกันจนเกิด **"กองทุนหมู่บ้าน"** หรือ **"กองทุนสวัสดิการ"** ขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญที่-

สุด คือ "เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน"

แล้วใช้เป็นเครื่องมือพัฒนาจิตใจ-สังคม-เศรษฐกิจ (จ-ส-ศ)

ไปพร้อมกัน

พัฒนาจิตใจ มุ่งให้คนละชั่ว-ทำดี-ทำจิตให้ผ่องแผ้วบริสุทธิ์ ด้วยการปฏิบัติ
ตามอริยมรรคมีองค์แปด ย่อเป็น ปัญญา-ศีล-สมาธิ

ละชั่ว เช่น ละอบายมุขหก เลิกการดื่มน้ำเมา เล่นการพนัน ไม่ละ-
เมิดศีล 5 เป็นต้น โดยกำหนดเงื่อนไขว่า ผู้ที่มาใช้บริการ
"กองทุน" จะต้องลด ละ เลิก การกระทำชั่วดังกล่าวก่อน

ทำดี การออมเงินร่วมกันเพื่อช่วยเหลือกันเป็นการทำดีเป็นบุญ
กุศลอยู่แล้ว

ทำจิตให้ผ่องแผ้วบริสุทธิ์ ก็คือ ทำงานให้สนุก เป็นสุขเมื่อทำงานอัน
เป็นการปฏิบัติธรรม

พัฒนาสังคม เมื่อสมาชิกได้รับการพัฒนาจิตใจแล้วก็ย่อมจะรักกันสามัคคี
กันร่วมมือกันเป็นอย่างดี

พัฒนาเศรษฐกิจ เขาก็จะร่วมมือกันแก้ปัญหาด้านเศรษฐกิจของสมาชิก
ให้หมดไป อาจด้วยการฝึกอาชีพ จัดตั้ง "กองทุน" ให้ยืมไป
ประกอบอาชีพ เป็นต้น

เมื่อผ่านขบวนการพัฒนาจิตใจ-สังคม-เศรษฐกิจ(จ-ส-ศ) แล้ว เราจะได้ คนดี-
คนเก่ง-คนกล้า

คนดี คือ ซื่อสัตย์ เสียสละ รู้รักสามัคคี ไม่มีอบายมุข

คนเก่งคือ เก่งเรียน เก่งงาน เก่งสร้างสรรค์ เก่งคน มนุษย์สัมพันธ์ดี

คนกล้า คือ กล้าตัดสินใจกระทำในสิ่งที่ถูกต้องดีงามเป็นประโยชน์ต่อคนส่วนใหญ่ทุกคนมี "สันติสุข" สังคมมี "สันติภาพ" ด้วยระบบดังกล่าว เราก็จะได้มวลชนที่ "รักผู้อื่น-ช่วยเหลือผู้อื่น" เป็นกลุ่มเป็นก้อนที่จะช่วยกันสร้างชาติสร้างโลกให้มีสันติภาพได้

บุคคลชนิดนี้ จะมีความเห็นแก่ตัวน้อย หรือไม่เห็นแก่ตัวเลย เขาจะเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมเหนือประโยชน์ส่วนตัว

นี่ คือโลกพระศรีอารย์ ที่ทุกคนสามารถสร้างขึ้นได้ด้วยระบบดังกล่าว.

ผมขออนุโมทนาแด่ทุกท่านที่จะช่วยกันสร้างโลกพระศรีอารย์ ด้วยระบบดังที่กราบเรียนมาเป็นอย่างสูง

นายวิโรจน์ ศิริอัฐ

มูลนิธิเผยแผ่ชีวิตประเสริฐ

68/4 ตรอกเสถียร ถนนตะนาว กทม. 10200 โทร. 224-7417

สิ่งสำคัญที่พากันมองข้ามครั้งที่ ๒

เสาร์ ๑๔ เมษายน ๒๕๒๒

ณ ลานหินโค้ง สวนโมกขาราม

โลกพระศรีอารียอยู่แค่ปลายจมูก.

ท่านสาธุชน ผู้มีความสนใจในธรรมทั้งหลาย

การบรรยายประจำวันเสาร์ แห่งภาควิสาขบูชาเป็นครั้งที่ ๒
ในวันนี้ อาตมาก็ยังคงกล่าวด้วยเรื่อง สิ่งสำคัญที่พากันมองข้าม ต่อ
ไปตามเดิม ส่วนในครั้งนี้จะได้กล่าวโดยหัวข้อย่อยว่า **โลกพระศรีอารีย
นั้นอยู่แค่ปลายจมูก.**

การกล่าวเช่นนี้ คงทำให้เกิดความรู้สึกกระวนกระวายกระ-
ทบกระทั้งขึ้นในใจของบุคคลหลายคนก็ได้ เพราะไม่มีใครพูดอย่างนี้:
พูดกันแต่ว่า ศาสนาพระศรีอารียต้องรออีกหลายพันปีหลายหมื่นปีจึง
จะมาถึง อาตมามาพูดว่า โลกพระศรีอารียอยู่แค่ปลายจมูก ก็จะทำ
ว่าพูดเล่นพูดเพ้อๆไป พูดอย่างไม่นับถือ.

อาตมาขอยืนยันว่า พูดอย่างนับถือพูดอย่างตั้งใจจริงพูด
อย่างที่จะให้ท่านทั้งหลายมองเห็นเองว่า **โลกของพระศรีอารียเมต-**

ไทรธนั้น อยู่แค่ปลายจมูกจริงๆด้วย; แต่พวกคนโง่มันไม่คว้าเอา.

ถ้าจะพูดกันเสียให้หมดเป็นคู่กันไปเสียเลยก็ได้ **วาทะนิพนานนั้นอยู่ที่หน้าผาก, โลกของพระศรีอารยณ์นั้นอยู่แค่ปลายจมูก.** คนโง่เหล่านั้นมองไม่เห็น แล้วก็ไม่รับเอา.

พูดถึงสิ่งที่อยู่ที่หน้าผากก่อน สิ่งที่มีนอยู่ที่หน้าผากเจ้าของมองไม่เห็น มันก็รู้สึกว่ามี; แม้จะมีเพชรอยู่ที่กลางหน้าผาก มันก็มองไม่เห็น ส่วนโลกพระศรีอารยณ์นั้นไปอยู่แค่ปลายจมูก: เมื่อตาทั้ง ๒ ลูก มองพุ่งไปที่ปลายจมูกมันก็เห็นแต่ลางๆ, ไม่เห็นรูปของปลายจมูกไม่เชื่อก็ลองเพ่งดูเดี๋ยวนี้ก็ได้. ลองเพ่งดูที่ปลายจมูกของตน มันก็ยังไม่เห็นโดยสมบูรณ์, หรือเห็นลางๆอยู่นั่นเอง, จึงเป็นเรื่องที่ต้องพูดกัน จนท่านมองเห็นว่า มันอยู่ที่ปลายจมูกอย่างไร.

การบรรยายชุดนี้ มุ่งหมายจะพูดกันแต่สิ่งสำคัญที่พากันมองข้าม ซึ่งมีอยู่หลายเรื่องก็จะได้กล่าวที่ละเรื่องๆเป็นลำดับไปจนกว่าจะรู้สึกว่าเพียงพอ.

ในครั้งที่ ๑ พูดถึงเรื่องที่มีมนุษย์ในโลกนี้มองไม่เห็นความสิ้นสุดแห่งมนุษยธรรม หมายความว่า คนในโลกมันมองไม่เห็นความที่โลกหมดมนุษยธรรม; หรือความที่ตัวเองแต่ละคนก็หมดความเป็นมนุษย์. คนนั้นแหละหมดความเป็นมนุษย์มันก็มองไม่เห็นเรียกว่ามองข้าม.

ส่วนวันนี้ก็พูดถึง สิ่งที่คุณเขามองข้ามอีก คือ โลกพระศรี-
อารยที่มีอยู่ที่ปลายจมูก แล้วก็มองไม่เห็น.

....

....

....

โลกพระศรีอารยตีชชะไร.

ในขั้นแรกนี้ เราควรจะพูดกันถึงข้อที่ว่า โลกของพระศรีอารย
นั้นคืออะไร กันเสียก่อน.

ขอให้เป็นที่ทราบกันทั่วไปว่า ทุกศาสนามีคติเรื่องพระศรี-
อารยเป็นของตนๆด้วยกันทุกศาสนา. ฉะนั้นคนทุกชาติทุกภาษาใน
โลก ย่อมถือศาสนาใดศาสนาหนึ่ง แล้วก็มีความเชื่อเรื่องราวอันเกี่ยวกับพระ-
ศรีอารยนั้น ไปตามแบบแห่งพระศาสนาของตนๆ. เพียงแต่ว่าเขา
เรียกชื่อไปตามภาษาของศาสนานั้นๆ สำหรับในทวีปเอเชียนี้ ก็มี
ศาสนาฮินดู ศาสนาพุทธ ศาสนาคริสต์.

ในศาสนาฮินดู มีเรื่องกล่าวถึง พระนารายณ์อวตารปางที่ ๑๐
เรียกว่า กัลกียาวตาร พวกฮินดูพวกนี้นับเอาพระพุทธเจ้าเป็นพระนา-
รายณ์อวตารปางที่ ๙ แล้วก็คอยรอ กัลกียาวตาร อันเป็นพระนารายณ์
ปางที่ ๑๐ ที่จะมา. เขาพรรณาลักษณะกัลกียาวตารหรือกัลกรตี-
เกยยะนี้ ว่าเป็นบุรุษขี่ม้าขาว มาจัดการให้ทุกอย่างเป็นไป
เพื่อความสงบสุขถึงที่สุด. คำพูดที่พูดกันอยู่ในเมืองไทยว่าบุรุษขี่ม้า

ชาวนี เข้าใจว่าคงจะมาจากเรื่องราวนี้ คือเรื่องของกัลกียาดาร.

เมื่อพระกัลกัหรือพระศรีอารยของพวกฮินดูมาสู่โลกนี้ก็หมายความว่าโลกนี้เป็นโลกอย่างที่เราเรียกกันว่าโลกพระศรีอารยมีแต่ความสงบสุข ไม่มีความทุกข์เลย, อะไรๆก็ได้อย่างใจไปทั้งหมด. แต่เขาก็พูดว่ายังมีอีกหลายหมื่นปีเหมือนกัน ไม่ใช่อยู่แค่ปลายจุมก.

ทีนี้ในศาสนาพุทธเราเอาตามที่เราได้ยินได้ฟังมา ว่า พระศรีอารยเมตไตรยจะเป็นพระพุทธเจ้าองค์หนึ่งมาในอนาคต โลกนี้มีความสงบสุข พระศาสนาก็มั่นคงรุ่งเรือง ยิ่งกว่าพระศาสนาของพระพุทธเจ้าพระองค์นี้; อย่างที่พระพุทธเจ้าท่านได้ตรัสไว้เอง: มีพระอริยบุคคลมากกว่า, มีอะไรมากกว่า, ส่วนประชาชนในโลกนั้นมีความสุขสงบอย่างยิ่ง.

รวมความแล้วก็คือ **ไม่มีเรื่องที่จะต้องร้อนใจเลย.** ทุกคนมีความพอใจในการเป็นอยู่ : ไม่มีการเบียดเบียน และว่านอนไม่ต้องปิดประตู ทำบ้านทำเรือนก็ไม่ต้องทำประตูก็ได้ ถ้าไม่ต้องการจะบังลมบังแดด; หมายความว่าเรื่องขโมย คนร้ายนั้นไม่ต้องกลัวแล้วก็มีคนดีเหมือนกันหมด, ไม่มีคนพาล, จนกระทั่งว่าพอลงจากบ้านก็จำไม่ได้ว่าใครเป็นใคร, มั่นดีเหมือนกันหมด, มันสวยเหมือนกันหมด, มันสุขภาพเหมือนกันหมด จนจำไม่ได้ว่าใครเป็นใคร. ต่อเมื่อกลับไปถึงบ้านเรือนของตนแล้ว จึงจะรู้จักว่านี่ภรรยาของเรา นี่สามีของเรา นี่ลูกของเรา; พอลงไปสู่ถนนแล้วจำกันไม่ได้ว่าใครเป็นใคร

เพราะมันดีเสมอกันไปหมด ว่าต้องการอะไรก็ได้ มีต้นไม้พิเศษที่เรียกว่ากลีบพฤษภ อยู่ทุกทิศ ต้องการอะไรก็ไปเอาได้ที่ต้นไม้้นั้น ทุกอย่างสะดวกสบาย แม้ที่สุดแต่คมนาคมการไปการมา ถึงกับว่าน้ำในแม่น้ำนั้นไหลลงข้างหนึ่ง ไหลขึ้นข้างหนึ่งเพื่อสะดวกแก่คนที่จะใช้เรือ.

มีรายละเอียดมาก ไม่ต้องเอามาพูดให้มันมากมาย ลำบากเปล่าๆเอาใจความสรุปแต่เพียงว่า **ไม่มีความทุกข์**. ทุกคนอยู่กันเป็นผาสุก ไม่มีอันตราย ไม่มีศัตรู, ทุกอย่างได้อย่างออกอย่างใจ. คนก็ต้องการปรารภรณาที่จะเกิดให้ทันศาสนาพระศรีอารยเมตไตรยกันเป็นอันมาก มีคำแนะนำไว้ด้วยเสร็จ ว่าต้องทำอย่างนั้นต้องทำอย่างนี้ แล้วก็จะไปเกิดทันในศาสนาของพระศรีอารยเมตไตรย; แม้ที่สุดแต่บูชามหาชาติด้วยดอกไม้พันดอก หรือว่าฟังให้ครบคาถาพันทั้งพันพระคาถาอย่างนี้เป็นต้น, ก็เรียกว่าอยู่ในพวกที่จะให้ได้เกิดทันในพระศาสนาของพระศรีอารยเมตไตรยด้วยเหมือนกัน.

ที่นี้ก็มาพูดถึง **ศาสนาคริสต์ียน** ที่เป็นศาสนาที่มีคนนับถือมากในโลกนี้ ก็มีเรื่องเกี่ยวกับพระศรีอารยเมตไตรย เรียกชื่อตามภาษาเขบรู ที่เป็นที่ตั้งของศาสนายิวและศาสนาคริสต์ียนนั้น เรียกชื่อว่าพระ เมลืออา,เมลืออา ฟังดูคล้ายๆกับเมตไตรยอยู่มาก แต่จะเป็นคำเดียวกันหรือไม่ ไม่แน่ใจ เมลืออา เมลืออา กับเมตเตยยะคล้ายกันมาก,

ศาสนายิว ซึ่งพวกคริสต์ียนก็ยอมรับ ก็มีคำกล่าวว่า พระเมลืออา นี้จะมาบังเกิดในโลกมนุษย์ แล้วจะทำให้ชาวยิวทั้งหลายพ้น

จากปัญหา, พ้นจากความทุกข์โดยประการทั้งปวง, รายละเอียดมีเขียนไว้ชัดในพระคัมภีร์. พวกยิวทั้งหลายก็ต้องการเป็นอย่างยิ่ง ว่าให้พระเมสสิามาเกิด แล้วเราก็จะมีความสุขกันสูงสุดสมบูรณ์.

ที่นี้พอพระเยซูเกิดขึ้นในโลก ประกาศพระองค์ว่าเป็นเมสสิาคือเป็นพระศรีอารยเมตไตรยในภาษาไทยเรา พวกยิวเขาไม่ยอมรับ. เขาหาว่าซี้จ้อ หลอกลวงกันต่อหน้า ดูหมิ่น-ดูถูกกันอย่างยิ่ง ไม่ยอมรับพระเยซูว่าเป็นเมสสิา แล้วหาเรื่อง จนกระทั่งจับพระเยซูไปตรึงกางเขน คือฆ่าเสีย นั่นแหละพูดภาษาธรรมดา. ผู้ประกาศตัวเป็นเมสสิาก็ถูกคนในศาสนาที่มีอยู่ก่อนที่มีอยู่ในเวลานั้นนั้นจับไปฆ่าเสีย ก็เป็นอันว่าไม่สำเร็จ. แต่ทางฝ่ายคริสเตียนก็ถือว่าพระเยซูเป็นเมสสิา สละชีวิตของพระองค์เพื่อช่วยให้คนที่ไม่เชื่อนั้นยอมเชื่อได้ ว่าพระเยซูเป็นบุตรพระเจ้าหรือว่าเป็นพระเมสสิา. พระเยซูได้มนุษย์ด้วยชีวิตของพระองค์เพื่อให้รู้ข้อนี้ แต่ก็ไม่สำเร็จ ถึงกับต้องเสียพระชนม์ ก็เป็นอันว่าไม่สำเร็จ.

นี่เราจะเห็นได้ว่า ทุกๆศาสนา ล้วนแต่มีลึทธิเรื่องราวเกี่ยวกับพระศรีอารยเมตไตรยนั้น ยังไม่ประสบความสำเร็จตามที่หวังกันหรือตามที่กล่าวไว้ในคัมภีร์. เดียวนี้อาตมาบอกว่าโลกพระศรีอารยอยู่แค่ปลายจมูก คุณมองไม่เห็นเอง.

นี้อาศัยอะไรเป็นเครื่องกล่าว. ก็อาศัยหลักพระธรรมตามที่มิ-

อยู่ เป็นหัวใจอันลึกของพระศาสนานั้นๆ. ถ้ามีการปฏิบัติให้ลึกถึงหัวใจของศาสนานั้นแล้ว ก็จะเกิดพระศรีอารยเมตไตรยแห่งศาสนานั้นๆ ขึ้นมาทันที.

อะไรเป็น **หัวใจของศาสนานั้นๆ** ที่กำลังพูดถึงอยู่นี้ขอระบุไปยัง **ความรักผู้อื่น** นี้ขอให้ทุกๆท่านช่วยจำคำคำนี้ มีอยู่เพียง ๓ พยางค์ ว่า **รัก-ผู้-อื่น** นั่นเป็นหัวใจของพระศาสนาทุกศาสนา. เมื่อใดหัวใจของพระศาสนาทุกศาสนาได้รับการปฏิบัติ เมื่อนั้น ศาสนาพระศรีอารยเมตไตรย หรือว่าโลกของพระศรีอารยเมตไตรย ก็จะเกิดขึ้นทันที ที่นั่นและเดี๋ยวนั้น.

แต่คงจะมีคนค้านว่า มันเป็นไปได้เสียอีก ที่จะให้คนในโลกทุกคน มีความรักผู้อื่นขึ้นมาพร้อมๆกัน. อาตมาไม่ได้พูดถึงว่ามันจะทำได้หรือไม่ได้ แต่พูดว่า โลกของพระศรีอารยหรือศาสนาพระศรีอารยนั้นมันอยู่ที่นั่น อยู่ตรงที่เมื่อทุกคนมันรักผู้อื่น ขอให้ช่วยคิดดูหน่อย ศาสนาไหนๆก็สอนเรื่องเมตตากฎนาแล้วก็รักผู้อื่น.

คำว่า **เมตเตยฺย** ก็แปลว่า **ความรัก** หรือ **ผู้มีความรัก** หรือ **เนื่องกันอยู่กับความรัก** หรือเมตตานั่นเอง. คำว่า**เมตตา**เราชอบแปลว่าเมตตา ไม่แปลว่า **ความรัก**; แต่คำว่า **เมตตา** นี้ก็คือ **ความรัก** เพียงแต่ว่าไม่ใช่ความรักอย่างกามารมณ์ เป็น**ความรักอย่างบริสุทธิ์ด้วยธรรมะ**.

(**ศรี** ก็แปลว่า สวยสดงดงาม; **อารยะ** ก็แปลว่า ประเสริฐสูงสุด, **ศรีอารยเมตไตรย** ก็คือ ความรักผู้อื่น หรือ ความเป็นมิตรกัน อย่างสูงสุดสวยสดงดงาม. คำว่า**พระศรีอารยเมตไตรย** ไม่มีความหมายอะไร นอกไปจากว่า **รักผู้อื่นอย่างสูงสุดสวยสดงดงาม**; เมื่อใดมีความรักผู้อื่นถึงที่สุดอย่างนี้ เมื่อนั้นหรือที่นั่นก็จะเป็นโลกพระศรีอารยขึ้นมาทันที.

นี่ที่อาตมาบอกว่า เป็นสิ่งที่ท่านทั้งหลายพอจะมองเห็นได้ ว่า ถ้าทุกคนมีความรักผู้อื่น แล้วจะเป็นศาสนาพระศรีอารยขึ้นมาอย่างไร.

ความรักผู้ขึ้นตาไถ่ยาก

ในขั้นตอนนี้ ขอให้ทำความเข้าใจ เกี่ยวกับคำว่า ความรักผู้อื่น ให้ถูกต้องกันเสียก่อน; รักลูก รักเมีย รักผัว รักหลานเหลน นี่ไม่ใช่รักผู้อื่น มันคือความรักตัวที่แบ่งภาคออกไปอยู่ในคนเหล่านั้น; ในลูก ในเมีย ในผัว ในอะไรก็ตามเถอะ มันเป็นเรื่องรักตัว หรือตัวนั่นเอง ที่มันแบ่งภาคออกไปเป็นคนนั้นๆอยู่. ภรรยาสามีนี้ไม่ใช่มีความหมายแห่งความเป็นคนอื่น มันมีความหมายแห่งความเป็นตัวกู หรือของกู ฉะนั้น **รักลูก รักเมีย รักผัว นี่ไม่ใช่รักผู้อื่น.**

ที่นี้ก็**รักเพื่อน**กันเหล่า เพื่อนเล่นการพนัน เพื่อนคอรัปชั่น

เพื่อนอะไรก็ตาม **นี่ก็ไม่ใช่รักผู้อื่น**; เพราะมันยังมีความหมายเป็นตัวเอง ที่แบ่งภาคออกไปเป็นผู้หนึ่งที่เรารัก; มันก็ยังเป็นเรื่อง ตัวกู-ของกู ไม่เรียกว่ารักผู้อื่น. ต่อเมื่อรักเพื่อนบ้าน **ที่มิได้มีความหมายเป็นอะไรกัน** เลยนี้ โดยบริสุทธิ์ใจไม่มีประโยชน์อันใดเป็นเครื่องลากจูงหรือผูกพัน นั่นจึงจะเรียกว่า**รักผู้อื่น** ขอให้เข้าใจคำว่า รักผู้อื่นนี้ให้มันถูกต้องอย่างนี้.

ทีนี้ก็หาดูสิ ความรักผู้อื่นมันอยู่ที่ไหน? ทุกคนลงตั้งใจเดี่ยวนี้ จะค้นหาความรักผู้อื่นของตน. ตนเคยรักผู้อื่นบ้างไหม? ไม่ใช่เรื่องรักลูก รักเมีย รักผัว รักเพื่อนเล่น เพื่อนกิน นั่นเลิกไปหมด รักผู้อื่นโดยบริสุทธิ์นั้นนะมันมีไหม? มันอาจจะหาไม่พบ เหมือนกับที่มองดูปลายจมูกของตัวเองไม่เห็นนั่นแหละ; มองดูปลายจมูกของตัวเองไม่เห็น ทุกคนจะเป็นอย่างนี้, แล้วก็**มองหาความรักผู้อื่นไม่พบ** เช่นเดียวกัน.

อาตมาเปรียบเทียบว่า **ความรักผู้อื่นในโลกปัจจุบันนี้แทบจะหาไม่ได้** ถึงกับว่า จะหาฆ่าตายหายอดตายก็ยังไม่ได้; อย่างว่าแต่จะเอามาไว้ดูเล่นเป็นขึ้นเป็นอันให้ชื่นใจเลย หาฆ่าตายหายอดตายก็แทบจะหาไม่ได้ **ความรักผู้อื่น**; เพราะมันเต็มไปด้วยความเอาเปรียบ การเบียดเบียน อยู่ในที่ทุกหนทุกแห่งทั่วไปทั้งโลก มันไม่มีความรักผู้อื่นเลย. เข้าใจว่าคงจะมองเห็น และยอมรับในข้อนี้ ถ้าไม่ยอมรับก็ลองไปหาดู ใครมันรักผู้อื่นจริงๆที่ตรงไหนบ้าง? นี่มันไม่มีความรักผู้อื่น โดยสัตยาตญาณก็ว่าได้ **โดยสัตยาตญาณนั้นมันไม่มีความรักผู้**

อื่น ความรักผู้อื่นนี้มันผิดสัญญาตญาน.

ไม่รักผู้อื่นจึงเบียดเบียนกัน.

ก็ลองคิดว่า **ทำไมเราจึงไม่รักผู้อื่น?** ไม่รักผู้อื่นเพราะว่า มันสวยกว่าเรา; นี่พวกผู้หญิงจะเป็นมาก; เราไม่ยอมรักเขา เพราะเขาสวยกว่าเรา, หรือเขาจะแต่งตัวสวยกว่าเรา; ก็ไม่ยอมรักผู้อื่น, หรือเขารวยกว่าเรา เราก็ไม่รักเขา **เพราะเราริษยาเขา.** เขาจะมีอะไรเสมอเรา เก่งกว่าเรา เขาก็คอยอิจฉาริษยาเขา. ความคิดมันเป็นไปในทำนองนั้น มันจึงไม่รักผู้อื่น; เลยเป็นเรื่องที่ปรากฏชัดอยู่ในที่ทั่วไปทุกยุคทุกสมัย **ว่ามนุษย์มันไม่รักกันในฐานะผู้อื่น นอกจากเป็นผู้มีประโยชน์ร่วมกัน.** นี่มันกลายเป็นตัวเอง, เป็นส่วนหนึ่งของตัวเอง ไปเสียแล้ว มันไม่ใช่ผู้อื่นเสียแล้ว. ฉะนั้น **ศาสนาในระดับศีลธรรมอันแรกที่สุด ก็คือการสอนแนะนำชี้แจงให้รักผู้อื่น.**

ศาสนาแรกมีขึ้นมาในโลกนี้ ก็มีปัญหาเนื่องมาจากการที่คนไม่รักกัน. ผู้มีปัญญาที่จะเป็นผู้นำได้ เขามองเห็นลักษณะอันนี้ ว่าคนไม่รักกัน; เช่นว่า**เมื่อไม่รักกัน** มันก็ฆ่ากัน ตีกัน ทำอันตรายกัน เพราะมันไม่รักกัน, เมื่อไม่รักกันมันก็ ขโมย ปล้น ยักยอก หลอกหลวง อะไรก็ตาม เพราะมันไม่รักกัน แล้วมันลวงละเมิดของรักของใครของผู้อื่นในทางประเวณี มันทำลง มันทำได้ลงคอ

เพราะว่ามันไม่รักผู้อื่น, แล้วมันก็พูดเท็จได้ทุกอย่าง หลอกหลวงได้ทุก-
อย่าง เพราะมันไม่รักผู้อื่น, หรือว่ามันปล่อยให้เกิดความสะเพร่าเลิน-
เล่อ กระทบกระทั้งผู้อื่น ด้วยความไม่มีสติสัมปชัญญะ หรือไปกินน้ำ-
เมาที่ทำให้สูญเสียสติสมปฤตินี้ มันก็ไม่เห็นแก่ผู้อื่น.

นี่เมื่อมันไม่รักผู้อื่น มันก็ฆ่าเขา ลักขโมยเขา ฆาตกาเมของ
เขา โกหกหลอกหลวงเขา กระทบกระทั้งเบียดเบียนเขา ด้วยการไม่
บังคับตัวเอง ด้วยความสะเพร่า.

รักผู้อื่นแล้วจะมีศีลได้ทุกอย่าง.

นี่จึงสอนเรื่องรักผู้อื่นเป็นหลักสำคัญขึ้นมา นับว่าฉลาดมาก
ที่สอนให้ถือศีลเพียงข้อเดียวว่า รักผู้อื่นเท่านั้นแหละแล้วมันจะเป็น
ศีลห้าข้อขึ้นมา, หรือศีลอีกกี่ข้อก็ได้ ขยายให้กว้างออกไป.

เดี๋ยวนี้เราก็เห็นได้ว่า เพราะไม่มีใครรักใครในโลกปัจจุบัน
นี้ มันจึงเต็มไปด้วยการฆ่า การขโมย การล่วงละเมิดของรักของผู้อื่น
การหลอกหลวงและการกระทบกระทั้งกันด้วยความไม่มีสติสัมปชัญญะ
นี่จึงบอกว่า ศีลมันตั้งต้นขึ้นมาในโลกครั้งกระโน้น ด้วยความรักผู้อื่น
เพื่อจะป้องกันความเลวทราม ๕ ประการที่เราเรียกว่า ทุกศีล ๕ ประ
การ อย่างเดี๋ยวนี้.

ที่นั่นก็เป็นมาได้โดยยาก ความรักผู้อื่นที่เขาตั้งต้นกันมาตั้งหลายหมื่นปีหลายพันปีมานี้ มันก็เป็นไปไม่ได้ จนกระทั่งบัดนี้. แต่พูดได้ว่า มันจะบริบูรณ์สมบูรณ์ เมื่อถึงวันที่เกิดพระศรีอารยเมตไตรย, คือ **คนถือศาสนาพระศรีอารยเมตไตรย**; หมายความว่าทุกคนนั้นมีความรักผู้อื่น ถึงขนาดสมบูรณ์ที่สุด นั่นแหละคือวันที่มี**โลกพระศรีอารยเมตไตรย**, วันที่เป็นศาสนาของพระศรีอารยเมตไตรย. ดังนั้น **ความรักผู้อื่นมันยังไม่สมบูรณ์ จนกว่าจะถึงวันของพระศรีอารยเมตไตรย.**

นี่เรามาสรางโลกพระศรีอารยเมตไตรย สร้างวันพระศรีอารยเมตไตรยกันได้ ด้วยรักผู้อื่น. ถ้าทุกคนที่มีอยู่ในโลกนี้ในปัจจุบันนี้ **มีความรักผู้อื่น** โลกนี้ก็จะกลายเป็น**โลกพระศรีอารยเมตไตรย** ขึ้นมาในพริบตาเดียว คือทันทีที่ทุกคนในโลกมีความรักผู้อื่น โลกนี้ก็จะกลายเป็นโลกพระศรีอารยเมตไตรยขึ้นมาเหมือนกับชั่วเปิดสวิตไฟแป๊บเดียวเท่านั้น. นี่จะเรียกว่าอยู่แค่ปลายจมูกหรือไม่ก็ลองไปคิดดูมันเป็นสิ่งที่ทำได้แบบนี้ เป็นสิ่งที่ถ้าทำแล้วทำได้แบบนี้. ที่นี้เมื่อไม่ทำก็ตามใจ; เมื่อไม่มองเห็นมันก็ไม่ได้ทำ. แต่บอกความจริงอย่างหนึ่งว่า **อยู่แค่ปลายจมูก** คือมันใกล้ๆอยู่ตรงนี้ แต่ว่ามันไม่ได้ทำ.

รักผู้อื่นแล้วแก้ปัญหาได้ทุกเรื่อง

ฉะนั้น **ถ้าเราต้องการให้โลกนี้กลายเป็นโลกพระศรี-
อารยเมตไตรย ก็ไปช่วยกัน ทำให้เกิดความรักผู้อื่น ขึ้นมาเท่านั้น**
แหละ แล้วก็ค่อยๆเป็นค่อยๆไปก็ได้; ใช้เวลาไม่เท่าไรก็รักผู้อื่นกันทั้ง
โลก.

เดี๋ยวนี้องค์การโลก เช่นองค์การสหประชาชาตินะเขาไม่ฝัน
ไม่นึก ไม่ฝันในเรื่องนี้ กลับจะไปนึกฝันในทางทำให้เกิดการแตกแยก
เกลียดชังเขาเบียดกันมากขึ้น ไม่ได้ฝันไปในทางที่จะให้คน หรือ
ประเทศในโลกแต่ละประเทศนี้รักกัน มันก็ไม่มีความรักผู้อื่นอยู่ใน
โลกนี้.

นี้รัฐบาลของประเทศไหนก็ไม่ฝันถึงเรื่องรักผู้อื่น; มันเป็น
ศีลธรรมที่ดีเกินไปก็ได้. เขาจะไปแก้ปัญหของประเทศด้วยเรื่อง
เศรษฐกิจบ้าง ด้วยเรื่องการเมืองบ้าง การทหารบ้าง อะไรบ้าง ก็แล้ว
แต่; แต่ไม่ใช่เรื่องศีลธรรม. **เขาไม่เห็นว่ศีลธรรมนี้จะช่วยแก้ปัญหา-
หาของประเทศชาติได้.**

นี้อาตมายืนยันว่า **ถ้าไม่มีศีลธรรม** โดยเฉพาะความรักผู้
อื่นแล้ว เรื่องเศรษฐกิจนั้นแหละมันจะเลวร้ายที่สุด, มันจะเป็นภัย
แก่มนุษยมากที่สุด. เรื่องการเมืองนั้นแหละมันจะเลวร้ายที่สุด, เป็นสิ่ง
เลวียดจัญไรในโลกที่สุด จะทำให้โลกนี้เต็มไปด้วยความเดือดร้อน
ระส่ำระสาย. เรื่องอะไรทุกๆเรื่อง ถ้ามันไม่เนื่องอยู่ด้วยศีลธรรม มันก็
กลายเป็นเรื่องทำลายโลกทั้งนั้น.

ฉะนั้น เรื่องเศรษฐกิจ เรื่องการเมือง เรื่องการทหาร เรื่องอะไรที่บูชากันนักนั้น ไม่ดูให้ดี ว่ามันประกอบอยู่ด้วยศีลธรรมหรือหาไม่? ถ้ามันประกอบอยู่ด้วยศีลธรรมแล้ว แน่ของมันก็มีประโยชน์, เป็นอุปกรณ์ของศาสนาของพระศรีอารยเมตไตรยได้. แต่ถ้ามันไม่ประกอบไปด้วยศีลธรรมแล้ว มันเป็นศัตรูอย่างยิ่ง; ดังนั้นเราจะต้องนึกถึงความรักผู้อื่น.

รักผู้อื่นแล้วโลกจะสงบเย็น.

เดี๋ยวนี้เศรษฐกิจในโลก หรือในประเทศ ในหมู่บ้านนี้มันดีขึ้นไม่ได้ เพราะว่ามันไม่มีใครรักใคร, มันคอยแต่จะเอาเปรียบด้วยเศรษฐกิจนั่นเอง. การเมืองมันก็ดีขึ้นไม่ได้ในโลกนี้, ไม่ว่าในประเทศไหน; เพราะว่ามันไม่มีใครรักใคร มันมีแต่คนจะเอาเปรียบ จะสูบเลือดสูบเนื้อผู้อื่น.

นี่จึงขอให้มองกันในข้อนี้ว่า ศีลธรรม ซึ่งมี รากฐานอยู่ที่การรักผู้อื่น นั้นแหละ จะช่วยให้โลกนี้สงบเย็นเป็นสุข เป็นโลกพระศรีอารยได้ทันที เมื่อเราทุกคนรักผู้อื่น. ก็ลองคิดดูโดยเปรียบเทียบว่า บางเวลาเรานั่งอยู่ท่ามกลางญาติ, ญาติอันเป็นที่รักของเรา บิดามารดา พี่ป้าน้าอา ญาติทั้งหลายที่เป็นที่รักของเรา เรานั่งอยู่ในท่ามกลางญาตินี้ เรามีความรู้สึกปลอดภัยสบายใจสักเท่าไร. นั่นแหละแล้ว

ก็ไปคำนวณดูเอาเองว่าในศาสนาพระศรีอารยเมตไตรยนั้น เรามีความสุขใจอย่างยิ่ง; เหมือนกับว่านั่งอยู่ท่ามกลางญาติ. นี่พอจะเข้าใจได้ หรือมองเห็นว่ามันอยู่แค่ปลายจมูกนี้. ถ้าเรามีความรักผู้อื่น ก็จะเท่ากับว่าทุกคนเป็นญาติ และนั่งอยู่ท่ามกลางญาติ.

หรือจะพูดด้วยอุปมาอีกสักอุปมาหนึ่งว่า ถ้าทุกคนรักเรา เหมือนแม่ของเรารักเรา เราจะเป็นอย่างไร? แม่ของเรารักเราอย่างไร เท่าไร นั่นพอจะเข้าใจได้. ทีนี้ถ้าว่าทุกคนในโลกรักกันหรือรักเรา เหมือนกับแม่ของเรารักเรา เราจะเป็นอย่างไร? ในที่นี้เราหมายถึงแม่ตามปรกตินะ ไม่ใช่แม่วิกลจริตบางคน ที่ฆ่าลูกของตัวเองได้; นั่นไม่ใช่แม่ในที่นี้ แม่ตามปรกติรักลูกอย่างไร เราหมายถึงแม่นิดนี้.

ถ้าทุกคนรักเราเหมือนแม่ของเรารักเรา ในโลกนี้ เราจะเป็นอย่างไร? มันมีแต่ความเข้าใจ ความเข้าใจ ความสบายใจอย่างยิ่ง; นั่นแหละคือความสุขในทางจิตใจ แห่งความหมายของคำว่า ศรีอารยเมตไตรย.

เมตไตรย แปลว่า ความรัก หรือ ความเป็นมิตร, เนื่องกันอยู่ หรือ อาศัยกันอยู่กับความ เป็นมิตร. **ศาสนาพระศรีอารยเมตไตรย** คือศาสนาที่อาศัยอยู่กับความ เป็นมิตรชั้นเลิศ ชั้นประเสริฐ ชั้นสูงสุด. นี่เราก็เปรียบเทียบได้ โดยที่ว่ามันมีแต่คนรัก

กัน **เรานั่งอยู่ในท่ามกลางบุคคลที่รักเราเหมือนกับแม่รักเรา** แล้วเราจะมี ความสบายใจ อิ่มอกอิ่มใจสักเท่าไร ก็ไปคิดดูเอง. นี่ส่วนดีที่ น่าปรารถนาของศาสนาพระศรีอารยเมตไตรย.

ศาสนาพระศรีอารยเมตไตรยมีได้ทั้งปลูกฝังความรักผู้อื่น.

ฉะนั้นเราอาจจะช่วยกันสร้างศาสนาพระศรีอารยเมตไตรย ด้วยการปฏิบัติเพียงข้อเดียว คือรักผู้อื่น. แต่ทุกคนคงจะสั่นหัวว่า มันยาก, จะไม่ยอมรับปฏิบัติด้วยซ้ำไป. อย่างอาตมาจะขอร้องชักชวนว่าเดี๋ยวนี้เรามาตั้งใจสมาทานปฏิญาณกันสักข้อหนึ่งว่า รักผู้อื่น มีใครจะเอาบ้าง? อาตมาเชื่อว่าที่นั่งอยู่ที่นี่ คงไม่มีที่คนทีกล้ำรับเอา; เพราะไม่ไว้ใจตัวเอง, เพราะไม่เชื่อว่าตัวเองจะทำได้, เพราะมองเห็นแล้วมันยากเหลือประมาณ.

แต่ถ้าต้องการศาสนาพระศรีอารยเมตไตรยก็ต้องช่วยกันหน่อย ไปปรึกษาหารือกันใหม่ ทำให้มีขึ้นมาให้จนได้ : **ปลูกฝังความรักผู้อื่น** โดยการชี้แจงให้เห็นคุณค่าอันสูงสุดของคำคำนี้ ของความรักผู้อื่น; เรียกว่าเกลี้ยกล่อม, ช่วยกันเกลี้ยกล่อม ให้เกิดความเข้าใจ ความพอใจ ในความรักผู้อื่น. จะเป็นไปได้หรือไม่ ก็ฝากไว้ให้ไปคำนวณดูเอง อันอาตมามีได้ทั้งโดยทางเกลี้ยกล่อม ชี้แจง ชักจูง สั่งสอน นี่ทางหนึ่ง; อีกทางหนึ่ง ก็คือ การบังคับ.

อย่างสมัยใกล้ๆพุทธกาล สมัยที่เรียกกันว่า**สมัยพระเจ้า-
อโศกมหาราช**นี้, พระเจ้าอโศกมหาราชมี **การบังคับให้มีเมตตารักผู้-
อื่น** กระทั่งสัตว์เดรัจฉาน ปรากฏเป็นหลักฐานอยู่ในหินสลัก ตามหน้า
ฉาบ้าง ตามแท่งศิลาบ้าง เป็นคำของพระเจ้าอโศก บังคับให้ต้องประ-
พาศติกระทำ ชนิดที่เป็นการรักผู้อื่น. นี่เรียกว่าโดยการบังคับ ก็ยังมี
ทาง แต่ในสมัยนี้เขาบูชาประชาธิปไตย บังคับกันไม่ได้ มันก็ยัง
ต้องปล่อย.

รักผู้อื่นถึงอะไร.

อาตมาขอให้อภิปรายกันละเอียดสักหน่อย ถึงคำว่า **รักผู้อื่น**
จะใช้คำพูด ๔ คำ ที่เป็นหัวข้อ เรียกว่าเป็น ตรรกของพุทธบริษัทอีกก็
ได้ หรือว่าตามความสะดวกสำหรับพวกเราโดยตั้งคำถามว่า คืออะ-
ไร? จากอะไร? เพื่ออะไร? โดยวิธีใด? คือหลักรูปโครงของอริยสัจ
๔ นั้นเอง.

เมื่อถามว่า **รักผู้อื่น** นั้นมัน **คืออะไร?** ก็อยากจะตอบว่า **รักผู้-
อื่นนั้นคือจิตที่พัฒนาแล้วถึงที่สุด.** จิตที่ยังไม่ได้พัฒนา ไม่มีทางที่จะ
รักผู้อื่น; จิตที่พัฒนาขึ้นมาบ้างแล้ว มันก็รักผู้อื่น แต่ก็ยังไม่พอ. จิตที่
พัฒนาแล้วถึงที่สุดเท่านั้นแหละ จึงจะมีความรักผู้อื่นเต็มตามความ
หมาย; หมายความว่าได้วุฒิหลุดพ้นจากเครื่องกักขัง. **จิต-**

ใจของคนธรรมดานั้น คิดแต่จะแต่งหรือเครื่องกักขัง อยู่ตลอดเวลา มันออกมา รักผู้อื่นไม่ได้ เพราะมันติดลูกติดกรงขังอยู่. คุณนั่นคือ **ความเห็นแก่ตัว.**

ความเห็นแก่ตัวเป็นสัญชาตญาณ แล้วก็พอกพูนมากขึ้น ๆ ตั้งแต่แรกเกิดมาจนถึงปัจจุบัน มันก็มีความเห็นแก่ตัวเต็มที่. จิตมันถูกขังอยู่ในคุณนั่นแหละ **ความเห็นแก่ตัวมันไม่มี อิสระ ภาพที่จะออกมารักผู้อื่นได้.** ฉะนั้นจึงไม่มีความรักผู้อื่นสำหรับจิตที่ถูกขังอยู่ด้วยความเห็นแก่ตัว. **พระอรหันต์** เท่านั้นแหละ ที่จิตเป็นอิสระ หลุดพ้นออกมาจากคุณนี้

พระอรหันต์จึงง่าย มีความง่าย **มีโอกาสมองง่าย ที่จะรักผู้อื่น** แล้วก็รักผู้อื่นขึ้นมาทันที เป็นอัตโนมัติ ไม่ต้องตั้งใจ. เราตั้งใจจะรักผู้อื่นสักเท่าไรๆ มันก็ไม่ได้. มันมีอะไรขังเอาไว้มัดเอาไว้. แต่**ถ้าทำลายเครื่องมัด** เครื่องขัง เครื่องผูก นั้นได้หลุดพ้นแล้ว มันก็**จะรักผู้อื่น**ขึ้นมาทันที และโดยอัตโนมัติ. เพราะว่าความรักด้วยความเห็นแก่ตัว มันถูกทำลายไป. มันไม่มีเหลืออยู่. จิตที่เหลืออยู่มันจึงมีแต่ความรักผู้อื่น. ฉะนั้น**ความรักผู้อื่นโดยแท้จริงนั้นแหละ คือ อิสระภาพ** คือ **วิมুক্তิ** เป็นอิสระแล้ว หลุดพ้นแล้ว เท่านั้นแหละ จึงจะรักผู้อื่นได้. เดียวนี้ก็เป็นเรื่องพยายาม เป็นเรื่องตระเตรียมเตรียมการรักผู้อื่น.

เรามีหน้าที่ที่จะช่วยตัวเองให้หลุดรอด พอหลุดรอดมันก็รักผู้

อื่นด้วย, มันก็ช่วยผู้อื่นด้วย. ฉะนั้นหน้าที่ของมนุษย์จึงมีเพียงว่า **ช่วยตัวเองให้รอด, ช่วยผู้อื่นให้รอด; ช่วยผู้อื่นให้รอดมัน ต้องทำด้วยความรักผู้อื่น** ซึ่งอยู่ตอนสุดท้ายของการทำลายความเห็นแก่ตัว.

สรุปความว่า **ความรักผู้อื่นนั้น คือจิตที่พัฒนาดังที่สุดจน หลุดพ้น, ได้รับอิสรภาพ** จากความผูกมัดของกิเลสแล้วเท่านั้นพูดเป็น ภาพอุปมาถือว่า มันหลุดจากคุกตะรางแห่งความเห็นแก่ตัว. แล้วมันก็ รักผู้อื่นเองโดยอัตโนมัติ.

ความรักผู้อื่นมาจากอะไร?

ถ้าถามว่า **ความรักผู้อื่นนี้มาจากอะไร?** ปัจจัยที่จะทำให้รักผู้อื่นนี้ มาจากภายนอกก็ได้ มาจากภายในก็ได้ จากภายนอกคือว่า **มีสิ่งแวดล้อม;** แม้กระทั่งอบรมสั่งสอนอะไรก็ตาม ที่มาจากภายนอก, หรือถูกบังคับก็ได้ ก็จะทำให้เกิดความรักผู้อื่นขึ้นมา.

อย่างว่าในโรงเรียนลูกเล็กๆ เด็กๆอนุบาลนี้ มีการชักจูงเกลี้ยกล่อม กระทั่งแกมบังคับอะไรก็ตาม ให้เขาประพฤติปฏิบัติในการรักผู้อื่นให้เขาช่วยเหลือกันและกัน ให้เขาไม่ทะเลาะวิวาทกันนี้. เด็กตัวเล็กๆนี้ต้องไม่ทะเลาะวิวาทกัน เพราะความรักผู้อื่น; แล้วให้เขาช่วยเหลือซึ่งกันและกัน. คนหนึ่งมีสตางค์ ๕๐ สตางค์ หรือบาท

หนึ่ง ก็ยินดีที่จะให้เพื่อนที่ไม่มีเลยสักสตางค์เดียวนั้นนะ ๕ สตางค์ก็ได้ ๑๐ สตางค์ก็ได้ วางไว้เป็นระเบียบก็ยังได้. นี่เรียกว่าบังคับหน่วยหรือเกลี้ยกล่อมชักจูง, ไม่บังคับเลยก็ได้ ให้ลูกเด็ก ๆ เหล่านั้นเขาเกิด - นิสัยแห่งความรักผู้อื่นขึ้นมา นี่ก็เรียกว่าปัจจัยภายนอก.

ที่นี้ปัจจัยภายใน มันก็เกี่ยวกับ**สติปัญญา** ที่เขาจะต้องมีความสังเกตรู้สึกได้ ด้วยสติปัญญาของเขา, **เห็นประโยชน์ของความรักผู้อื่น** คือความปลอดภัย คือความอยู่รอดของเรา, มีการรักผู้อื่น ขยายตัวออกไปจนหมดผู้อื่น. มันก็คงจะแปลกดี เรารักผู้อื่นมากขึ้น ๆ คือว่ามากออกไป ๆ จนหมดผู้อื่น จนกลายเป็นเราตัวเดียว, เป็นเราตัวรวม ตัวใหญ่ ตัวเดียว, ซึ่งเป็นหลักคำสอนในทางศาสนาด้วยเหมือนกัน. นี่เขาจะต้องมองเห็นสิ่งเล็กซึ่งสูงสุดหรือประเสริฐที่สุดในข้อนี้ว่าถ้าเราอยู่ด้วยกัน ด้วยความไม่มีผู้อื่น เพราะ**รักผู้อื่นจนมากกลายเป็นเราไปเสียหมดนี้** ก็**เป็นปัจจัยที่จะทำให้เกิดความรักผู้อื่นที่ลึกซึ้ง.**

การที่สอนโดยหลักว่า เราอยู่ในโลกคนเดียวไม่ได้ เราต้องอยู่ร่วมกัน; เพราะฉะนั้นเราต้องรักกัน นี่มันก็เป็นจุดตั้งต้นที่ดี, ให้มันเกิดความรักกันจริงๆ เพียงแต่ว่าไม่เบียดเบียนกันไม่ทำอันตรายกัน นั่นมันไม่พอ; ความไม่เบียดเบียนนั้นมันไม่รักผู้อื่นก็ได้, เพียงแต่สมานทานการไม่เบียดเบียนใครอย่างเดียวนั้นมันไม่สูงถึงขนาดที่รักผู้อื่น; ฉะนั้นเราจะต้องไปให้ไกลกว่านั้น.

เดี๋ยวนี้เขาก็กายก้องกันมาก ว่า**ความไม่เบียดเบียนเป็นธรรมะสูงสุด**; มหาत्मคานธีประกาศก้องในข้อนี้, หรือว่าโลกในปัจจุบันนี้ ก็มีศีลธรรมมีอะไร ที่พูดถึงอยู่บ้าง, เรื่องความไม่เบียดเบียน NON VIOLENCE ความไม่เบียดเบียน **แต่ไม่ได้เน้นถึงความรักผู้อื่น**, ฉะนั้นความไม่เบียดเบียนนั้น อาจจะเล่นตลกกลายเป็นไม่รักผู้อื่นก็ได้. เรายังไม่พอใจ เราจะเน้นลงไปถึง**ความรักผู้อื่น**ให้ชัดเจน เมื่อรักผู้อื่นแล้วจะทำอะไรบ้าง? มันก็ทำมากกว่าความไม่เบียดเบียนแหละ, มัน**ทำเลยไปถึงความช่วยเหลือ เอื้อเฟื้อ ประคับประคอง กันทุกอย่างทุกทาง.**

เหมือนกับที่กล่าวในลักษณะของศรีอารยเมตไตรย ว่ามีต้นไม้กลพพฤกษ์ทุกมุมเมือง ใครต้องการอะไรไปเอาได้ ไม่ขาดแคลน; ก็เพราะมันมีความรักผู้อื่นเต็มไปหมดทุกมุมเมือง, หรือว่ามันลงจากบ้านแล้วจำกันไม่ได้ว่าใครเป็นใคร เพราะมันมีความรัก เหมือนกับแม่รักเรานี่ อยู่ตลอดเวลาทั่วทุกหนทุกแห่งทุกมุมเมือง. ฉะนั้นการที่นอนไม่ต้องปิดประตูเรือนนั้นมันก็ทำได้นะ, เพราะว่าความรักผู้อื่นนั้นมันมาเป็นประตู หรือมาเป็นอะไรให้ มาช่วยป้องกันให้

เรื่องศาสนาของพระศรีอารยนี้ มันก็มองเห็นกันอยู่ชัดๆ แล้วว่า มัน**ต้องเป็นไปในอุคสมัยที่โลกเจริญด้วยวิชาการทางวัตถุ** อย่างเดี๋ยวนี้ก็เจริญก้าวหน้าทางวัตถุมาก ไปโลกพระจันทร์ได้ ทำอะไรได้นี้, ประดิษฐ์เครื่องทุ่นแรงอะไรได้วิเศษเหลือประมาณ. แต่มัน

ยังขาดความรักผู้อื่น ฉะนั้น**เครื่องมือเหล่านั้นจะถูกใช้ไปใน**
การเบียดเบียนผู้อื่น เครื่องมืออันวิเศษที่สติปัญญาของคนสมัยนี้
ประดิษฐ์ขึ้นมา มันจะถูกใช้ไปในทางทำลายเบียดเบียนผู้อื่น
เพราะว่ามันขาดความรักผู้อื่น.

ครั้นไปถึง**สมัยพระศรีอารยเมตไตรย** มัน**มีความรักผู้อื่น**
เข้ามาเต็มอยู่ในภายใน เพราะฉะนั้น**เครื่องมืออุปกรณ์เหล่านี้** มันก็
ถูกใช้ไปในทางช่วยเหลือผู้อื่น มันก็เลยสบายสะดวก สวยสดงดงาม
ถึงที่สุด ทั้งเรื่องภายนอกและภายใน คือว่าจิตใจดีเลิศประเสริฐมี
ธรรมะ อุปกรณ์ภายนอก วัตถุปัจจัยสิ่งของเหล่านี้ก็มีพร้อมแล้ว
ใช้ไปในทางที่ไม่เบียดเบียนกัน.

ลองคำนวณดูว่า ศาสนาของพระศรีอารยเมตไตรยจะเกิดขึ้น
ได้อย่างไร? จากอะไร? จากความสมบูรณ์ทั้งทางจิต และ ทั้งทาง
วัตถุ. ทางจิตก็ถึงที่สุดอยู่แค่รักผู้อื่น ไม่มีอะไรไกลไปกว่านั้น เดียวจะ
พูดให้ฟัง ว่าทำไมมันจึงมีเท่านั้น. ที่นี้ทางวัตถุนั้นก็มีเครื่องรับประกัน
ว่าจะไม่ใช้วัตถุเพื่อทำร้าย ทำอันตรายแก่กัน แล้วทางวัตถุนี้ก็สมบูรณ์
อย่างยิ่งด้วย; เพราะมันถึงยุคถึงสมัยเข้าแล้วที่ความก้าวหน้าทางวัตถุ
มันสมบูรณ์ ฉะนั้น**ในศาสนาพระศรีอารย** ในโลกพระศรีอารย จึงมี
ความหมายว่า **สมบูรณ์ทั้งทางจิต และทั้งทางวัตถุ.**

เดี๋ยวนี้ทางวัตถุนั้นก็เจริญมาก จนเรียกว่าจะสมบูรณ์หรือว่า
เกินต้องการอยู่แล้ว จะเพ้ออยู่แล้ว แต่มันขาดทางจิต คือมันไม่มีใคร

รักใคร. ถ้าเรามาแก้ปัญหาข้อนี้ข้อเดียว คือทำให้เกิดรักผู้อื่นขึ้นมาได้เท่านั้น โลกนี้ก็เป็นโลกพระศรีอารยเมตไตรยจริงๆได้ในพริบตาเดียว. นี่มันอยู่แค่ปลายจมูกหรือไม่ ช่วยคิดดูสักหน่อย? อาตมาพูดเพื่อเจ้าไม่รับผิดชอบหรือไม่ ก็ช่วยคิดดูสักหน่อย?

มันอยู่ที่คนไม่จริง มันมีปัญหายุ่งนิดเดียว ข้อเดียวที่ว่าคนนี่มันไม่จริง คนกำลังขาดมนุษยธรรม อย่างที่พูดมาแล้วในการบรรยายครั้งที่ ๑ ว่าโลกมนุษย์มันกำลังสิ้นสุดมนุษยธรรม; มันไม่มีความเป็นมนุษย์, มันไม่กลับปฏิบัติเพื่อจะรักผู้อื่น.

แต่ถ้าเขาเกิดจะเป็นมนุษย์กันขึ้นมา ยินดีจะปฏิบัติในข้อรักผู้อื่น แล้วก็ไม่มีปัญหา. เราอาจจะสร้างโลกพระศรีอารยเมตไตรยขึ้นมาได้ ในพริบตาเดียว ถึงกับเรียกว่ามันอยู่แค่จมูกแล้ว จะเอาหรือไม่เอา ก็ลองคิดดู.

รักผู้อื่น เพื่อประโยชน์อะไร?

ทีนี้ถ้าเราจะตั้งปัญหาข้อที่ ๓ ว่า มันเพื่อประโยชน์อะไร, รักผู้อื่นนี้มันเพื่อประโยชน์อะไร? มันก็เพื่อผลที่เราต้องการนั้นแหละ เราจะอยู่ด้วยจิตใจที่เป็นสุขเหมือนอยู่ท่ามกลางญาติ, หรืออยู่ท่ามกลางบุคคลที่เขารักเราเหมือนกับแม่รักเราดีที่มากน้อยลองไปคิดดู.

แต่เดี๋ยวนี้นั้นยังมากกว่านั้น คืออยากจะทำให้ศึกษาว่าตามหลักของธรรมะนั้น ประโยชน์หรือความสุขนั้นนะ มันแบ่งออกได้เป็น ๒ ฝ่าย คือฝ่ายบุคคลแต่ละคน, และฝ่ายสังคม คือ รวมกันทั้งหมด **ประโยชน์จะต้องเกิดขึ้นอย่างครบถ้วน ทั้งแก่บุคคลแต่ละคน และแก่บุคคลทั้งหมด.**

ทีนี้ถ้าว่าเรารักผู้อื่น คือปฏิบัติหัวใจของพระศาสนาทุกศาสนา; เราก็กลายเป็นคนรักผู้อื่น มีศาสนาสมบูรณ์ คนคนเดียวเป็นได้ดีที่สุด ทั้งเป็นพุทธ เป็นคริสต์ เป็นอิสลามอะไรมันรักผู้อื่นด้วยหัวใจรักของศาสนานั้นๆมาอยู่ในตน; คนคนนั้นก็ได้รับประโยชน์ส่วนตนถึงขนาดนี้. ทีนี้เมื่อรักผู้อื่นอยู่ในลักษณะนั้นเรื่อยๆไป **ความเห็นแก่ตัว-ของกู มันค่อยๆละลายออกๆ** จนวันหนึ่งมันไม่มีเหลือ **ความเห็นแก่ตัวหมดก็คือความเป็นพระอรหันต์.**

นี่มันมีหลักอย่างนี้ ไม่ใช่ว่าเขาเอง หรือว่าจะมาหลอกกันเล่น ลองไปประพฤติทำลายความเห็นแก่ตัวเถอะ. ความเห็นแก่ตัวลดลงไปเท่าไร ก็เลสมันก็ลดลงเท่านั้น, โลกะ โทสะ โมหะ มันลดลงเท่านั้น. ความเห็นแก่ตัวลดลงเท่าไร ก็เลสมันลดลงเท่านั้น. ทีนี้เรารักผู้อื่นมากขึ้นเท่าไร ความเห็นแก่ตัวมันก็ลดลงเท่านั้น. ความเห็นแก่ตัวลดลงเท่าไร ก็เลสมันก็ลดลงเท่านั้น; มันเป็นส่วนที่สัมพันธ์กันอย่างนี้.

ฉะนั้น ขอให้มีชีวิตอยู่โดยหลักที่ว่า **รักผู้อื่นเท่านั้น**

วันหนึ่งมันจะหมดความเห็นแก่ตัว และเป็นพระอรหันต์ ซึ่งมีความรักผู้อื่นเต็มທີ່ถึงที่สุด; เหมือนพระพุทธเจ้ารักผู้อื่น หรือพระอรหันต์รักผู้อื่น.

บุุณชนคนธรรมคานั้น ยากเหลือประมาณ ที่จะมีความรู้สึกรักผู้อื่น แม้พระอริยเจ้าขั้นต้นๆที่ยังไม่ถึงระดับพระอรหันต์นั้น ก็ไม่อาจจะรักผู้อื่นโดยสมบูรณ์ได้. เป็นผู้หมดความเห็นแก่ตัวโดยแท้จริง คือเป็นพระอรหันต์เท่านั้น. จึงจะรักผู้อื่นโดยสมบูรณ์ได้. และกว้างขวางมากที่สุด ก็คือความรักผู้อื่นของพระพุทธองค์; เพราะว่าเป็นพระพุทธเจ้า ในฐานะเป็นพระพุทธเจ้ามีพระมหากรุณาธิคุณในสัตว์โลกอันใหญ่หลวง มันเป็นความรักผู้อื่น ที่สมบูรณ์.

ที่นี้ผลที่ได้จากความรักผู้อื่น ก็คือทำบุคคลนั้นๆให้เป็นอริยบุคคลได้. ถ้าเป็นอริยบุคคลยังไม่ได้ ก็อยู่เป็นผาสุกด้วยจิตใจที่พอใจ แน่ใจ สบายใจ ไร้กังวล ว่าเรายู่กันด้วยความรักผู้อื่น.

ที่นี้ส่วนที่เป็น**ประโยชน์ทางสังคม**นั้นก็ได้พูดมาแล้วว่าเรามีโลกของพระศรีอารยเมตไตรยอยู่ร่วมกันทั้งโลก นี่เป็นประโยชน์ส่วนสังคม. ประโยชน์ส่วนบุคคล ก็คือมีความสุขส่วนบุคคล; แล้วก็ค่อยๆหมดความเห็นแก่ตัว และกลายเป็นพระอริยเจ้า. มันก็เลยได้รับประโยชน์ทั้งโดยอย่างบุคคล และอย่างส่วนรวมเป็นสังคม.

รักผู้อื่นได้โดยวิธีใด?

นี่ปัญหาข้อสุดท้าย ตามแบบของพุทธบริษัท ก็คือคำถามที่ว่า โดยวิธีใด โดยวิธีของพระพุทธศาสนา คือสัมมาทิฐิ หรือว่า อริยสัจข้อที่ ๔ ที่เรียกว่า ทุกขนิโรธคามินีปฏิปทา, หรือเรียกสั้นๆว่า มรรค เพียงคำเดียว.

ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค ; มรรค นี่เป็นคำที่ ๔ หมายถึง ทุกขนิโรธคามินีปฏิปทา - ข้อปฏิบัติเพื่อถึงความดับทุกข์.

สิ่งที่เรียกว่า มรรค นี้ โดยทั่วไปในพระไตรปิฎกก็แสดงถึง (อริยมรรคมีองค์ ๘ มีสัมมาทิฐิ สัมมาสังกัปปो สัมมาวาจา สัมมากรรมันโต สัมมาอาชีโว สัมมาวายาโม สัมมาสติ สัมมาสมาธิ ซึ่งท่านทั้งหลายก็ได้ยินได้ฟังอยู่เป็นประจำ และเข้าใจได้ในลักษณะขององค์มรรคนั้นแล้ว.

ที่นี้มาคิดว่า เราจะใช้หลักเกณฑ์อันนี้ เพื่อสร้างความรักผู้อื่น ได้หรือไม่? อาตมาว่าได้เกินกว่าจะได้. แต่ต้องไปเพิ่มความหมายให้แก่คำว่า สัมมาทิฐิ ให้มาก, คือให้เห็นว่าความไม่รักผู้อื่นนั้นเป็นมิชฌาทิฐิสุดโต่ง สุดเหวี่ยง; แล้วความรักผู้อื่นนั้นจะเป็นสัมมาทิฐิสุดโต่ง สุดเหวี่ยง. เราสร้างสัมมาทิฐิองค์แรกนี้ให้ได้ แล้วก็ต้องต่อไปมันก็ลากตามกันไปเอง. ฉะนั้นไปเพิ่มสัมมาทิฐิ

แห่งความรักผู้อื่นให้ถึงที่สุด สัมมาสังกัปปะ สัมมาวาจา ฯลฯ เป็นต้น มันก็จะถูกลากให้ไปตามคลองนั้น คือรักผู้อื่น.

นี่เรียกว่า **ใช้หลักการของพระพุทธเจ้าแท้ๆ** ในการที่จะสร้าง อะไรใหม่ขึ้นมา ในการแก้ปัญหาความเลวร้าย หรือความทุกข์. เราพูดได้เต็มปากเลยว่า **หลักพระพุทธศาสนา สำหรับแก้ปัญหาต่างๆ**หรือความทุกข์นั้น คือ **อริยมรรคมีองค์ ๘** นั่นแหละ, ที่ตรงไหนพระพุทธเจ้าก็ตรัสอย่างนั้น.

แต่ก็มีเหมือนกัน **ในบางสูตร** เมื่อจะตรัสถึงมรรคมีองค์ ๘ นี้ หรือจะตรัสถึง ทุณิโรธคามินีปฏิปทา นี้ ท่านมักไปตรัสถึงของ ๒ อย่าง คือ **สมณะ** และ **วิปัสสนา** อย่างนี้ก็มี. อาตมายังจำได้ว่า มรรคคืออะไร? มรรคคือสมณะและวิปัสสนานี้พระพุทธเจ้าก็เคยตรัสอย่างนี้.

ถ้า**อริยมรรคมีองค์ ๘** เปลี่ยนรูปเป็น**สมณะ** และ**วิปัสสนา** อย่างนี้ ก็หมายความว่า **ต้องใช้ สมาธิ กับ ปัญญา.**

อย่างที ๑ เราจะต้อง**เพ่งสมาธิ** : เมตตาพรหมวิหาร หรือ **อัปปมัญญา** เป็นต้น; คำนึงถึงการที่เป็นเพื่อนทุกข์ เกิด แก่ เจ็บ ตาย ด้วยกันทั้งหมดทั้งสิ้น. แล้วก็แผ่เมตตา คือจิตอันประกอบไปด้วย เมตตาเต็มที ไปในทิศทั้งหลาย ทิศเบื้องหน้า ทิศเบื้องหลัง ทิศเบื้องขวา ทิศเบื้องซ้าย ทิศเบื้องบน ทิศเบื้องต่ำ ทุกทิศ แผ่จิต

ประกอบไปด้วยเมตตาทออยู่เป็นประจำ นี่คือนิยามของสมณะ เป็นลักษณะ
บังคับจิต ไปตามทางที่เราต้องการก็จะทำให้เกิดความรักผู้อื่นขึ้น
มาได้ โดยวิธีของสมณะคือกำลัง จิต หรือสมาธิ

นี่อย่างที่ ๒ เรียกว่า วิปัสสนา นี้ ความเห็นแจ้งของสติ-
ปัญญา ก็ต้องพิจารณาให้เข้าถึงข้อเท็จจริงอันนี้อย่างแจ่มแจ้งว่า
ความรักผู้อื่นนั้นเป็นอย่างไร มีประโยชน์มีอนิสสงส้อย่างไร, มีอะไร
เป็นมาอย่างไร, จนพอใจในความรักผู้อื่น; แล้วก็มี**ความเห็นแจ้ง**
ในข้อนี้ ถึงขนาดที่เรียกว่า วิปัสสนา หรือ ปัญญา.

ถ้ามันประกอบไปด้วยวิปัสสนา หรือ ปัญญา ขนาดนี้แล้วไม่
ยาก, มันพอจะเป็นไปได้ คือจะทำให้มองเห็นปลายจมูกแหละ. เมื่อ
ตะโกนบอกแล้วว่า ยากที่ใครจะมองเห็นปลายจมูกของตัวเอง. ฉะนั้นขอ
ให้ทำวิปัสสนา แล้วจะมองเห็นปลายจมูก, หรือยิ่งกว่าปลายจมูก ก็คือ
ที่หน้าผากที่มองไม่เห็นเอาเสียทีเดียว. แต่ถ้า**มีปัญญามีวิปัสสนาแล้ว**
จะมองเห็นหน้าผาก คือเห็นพระนิพพานที่นั่น.

ฉะนั้น ขอให้ทำกันในส่วนปัญญานี้ให้มาก **ให้เห็นค่าของ**
ความรักผู้อื่น, แล้วก็แผ่จิตที่ประกอบไปด้วยความรักผู้อื่นตาม
วิธีของสมณะ; ก็จะมีสมณะและวิปัสสนาเป็นของคู่ เป็นสัตว์คู่หนึ่ง
ลากรดไปยังจุดที่หมาย คือความรักผู้อื่น.

จะลองไปคิดดูกันบ้างก็คงจะดี **ว่าจะอบรมจิตกันอย่างไร**

ให้เห็นแจ้งในความรักผู้อื่น? แล้วจะบังคับจิตใจกันอย่างไร ที่จะให้เกิดความรักผู้อื่นขึ้นมา? เชื่อว่าคงจะทำได้.

แม้ว่าเดี๋ยวนี้เรากำลังไม่รักผู้อื่น; เพราะว่าเขาสยกว่าเรา เราอิจฉาเขา เราไม่รักเขา; มันก็จะเปลี่ยนได้ ด้วยอำนาจของปัญญา หรือวิปัสสนา ว่าเรามีความคิดอย่างนั้นนะมันไม่ถูก, เรามีความคิดที่ตรงกันข้าม เป็นของถูก. เราจะมาเห็นแก่เรื่องเล็กๆ น้อยๆ แล้ว **อิจฉาริษยาเขา แล้วรักผู้อื่นไม่ได้** นี่มันเป็นเรื่องเด็กอมมือมากเกินไป. ต้องคิดอย่างผู้ใหญ่ เห็นการไกลเห็นส่วนที่ลึก ส่วนที่กว้างขวาง ก็จะเลิกอิจฉาริษยา, ก็จะมองเห็นประโยชน์ของความรักผู้อื่น แล้ว **จิตก็จะค่อยโน้มไปในทางรักผู้อื่น.**

ลงมือปฏิบัติความรักผู้อื่นเป็นจุดตั้งต้นกันเสียแต่วันนี้ก็ได้. วันนี้หมายถึงวันนี้ก็ได้ ถ้ายังไม่เคยมีการตั้งต้น ว่าเราจะคอยระวังจิตของเราให้เป็นไปในทางรักผู้อื่น แล้วก็คอยให้ **คะแนน** **คะแนน** บวกหรือคะแนนลบ แล้วแต่มันจะเกิดขึ้นเป็นประจำวัน **ประจำเดือน** **ประจำปี** ไปทีเดียว; มันจะได้ **คะแนน** บวกสักก็คะแนน ก็เอาไว้รู้กันข้างหน้า มันจะรักผู้อื่นได้สักเท่าไร.

นี้อาตมาเรียกว่า **ความรักผู้อื่น เราคุมมันโดยลักษณะการศึกษาธรรมะในพระพุทธศาสนา** ว่าคืออะไร, จากอะไร, เพื่ออะไร, โดยวิธีใด. หวังว่าท่านทั้งหลายจะได้จดจำเอาไป แล้วทบทวนว่า มันคือ

อะไร? มันเกิดจากอะไร? มันจะเพื่อบริโภคอะไร? แล้วมันจะได้
โดยวิธีใด? พุทมาก็ยืดยาวแล้วโดยรายละเอียด ถ้าไม่ลืมเสีย ก็จงเอา
ไปทบทวนได้.

นี่คือสิ่งสำคัญที่พากันมองข้าม เป็นเรื่องพี๒ ที่อาตมา
นำมาบรรยายประจำวันเสาร์ ในสถานที่นี้. สิ่งสำคัญที่พากันมอง
ข้าม เรื่องที่ ๒ นั้น คือความจริงที่มีอยู่ว่า **โลกของพระศรีอารย์**
นั้นอยู่แค่ปลายจมูก เป็นสิ่งสำคัญที่ท่านทั้งหลายมองข้ามกันเสีย,
เลยไม่ได้รับประโยชน์อะไร จากการที่โลกของพระศรีอารย์นั้น
อยู่แค่ปลายจมูก. วันอื่นเราก็จะได้พูดถึงสิ่งสำคัญที่พากันมองข้าม
ในแง่อื่น.

วันนี้ก็เป็นการบรรยายที่สมควรแก่เวลาแล้ว อาตมาขอยุติ
การบรรยายในวันนี้ ไว้เพียงเท่านี้ เป็นโอกาสให้พระคุณเจ้าทั้งหลาย
ท่านจะได้สวดบทธรรมะ คนสาธยาย ส่งเสริมการปฏิบัติธรรมของ
พุทธบริษัท สืบต่อไป.

ภาคผนวก

คำว่า "ธรรมะ" มีความหมายอยู่ ๔ ความหมาย

"ธรรมะ" ความหมายที่ ๑ หมายถึงตัวธรรมชาติทั้งหลาย จะเป็นธรรมชาติที่มีปรากฏการณ์หรือไม่มีปรากฏการณ์ก็ตาม. คำว่าธรรมชาติทั้งหมดนี้เรียกเป็นภาษาบาลีว่า "ธัมมะ" หรือ "ธรรม" เฉพาะในภาษาไทยนี้คือความหมายของคำว่า "ธรรมะ" ที่มีความหมายที่หนึ่ง หมายถึงตัวธรรมชาติ

"ธรรมะ" ในความหมายที่ ๒ หมายถึง กฎของธรรมชาติ ที่ไหนมีธรรมชาติ ในธรรมชาตินั้นมีกฎของธรรมชาติควบคุมอยู่ หรือว่าในธรรมชาติทั้งหลายได้เกิดขึ้นและเป็นไปตามกฎของธรรมชาติ คือตามกฎของมันเอง กฎของธรรมชาตินี้เรียกว่า "ธรรม" หรือ "ธรรมะ" ในภาษาบาลี นี่เป็นความหมายที่สอง

"ธรรมะ" ในความหมายที่ ๓ หมายถึงหน้าที่อันถูกต้องตามกฎหมายของธรรมชาตินี้ หมายถึงหน้าที่ที่สิ่งมีชีวิตจะต้องประพฤติกระทำให้อุบัติตามกฎของธรรมชาติ นี่คือธรรมในความหมายที่สาม.

"ธรรมะ" ในความหมายที่ ๔ หมายถึงผลที่จะได้รับการปฏิบัติหน้าที่นั้นๆ จะเป็นผลทางโลก ทางธรรม ทางโลกียะ ทางโลกุตตระ หรืออะไรก็ตามผลทั้งหมดนั้นก็เรียกว่าผล ซึ่งเป็นธรรมะในฐานะที่เป็นผล.

ถ้าสรุปความสั้นๆก็พูดได้ว่า ธรรมะคือตัวธรรมชาติอย่างหนึ่ง ธรรมะคือตัวกฎของธรรมชาตินี้อีกอย่างหนึ่ง ธรรมะ คือ หน้าที่ตามกฎหมายของธรรมชาตินั้นอย่างหนึ่ง ธรรมะในฐานะที่เป็นผลมาจากการปฏิบัติหน้าที่นั้นอีกอย่างหนึ่ง รวมเป็น ๔ อย่าง ทั้ง ๔ อย่างเป็นความหมายของคำว่า "ธรรม" เพียงคำเดียว

เมื่อท่านรู้จักธรรมะในความหมายทั้ง ๔ อย่างนี้แล้ว ก็เรียกว่า รู้จักสิ่งที่เรียกว่า "ธรรมะ" อย่างสมบูรณ์ คือสิ่งทุกอย่างไม่ว่าจะมีที่ร้อยก็พันก็หมื่นก็แสนก็ล้านก็-โกฏิสั่ง มันรวมอยู่ใน ๔ ความหมายนี้ทั้งนั้น.

(จาก "ธรรมในฐานะลัทธิการเมือง" หน้า ๓-๕)

1. ที่จริงคำว่าธรรมนี้เป็นคำกลางทั่วไปหมด ไม่ว่าฝ่ายชั่วฝ่ายดี ฝ่ายต่ำฝ่ายสูงอะไร, คือ เป็นสิ่งที่ทรงตัวอยู่ตามธรรมชาติ.
2. ถ้ามองเห็นอย่างนี้แล้ว เรียกว่าเห็นอย่างถูกต้องก็จะเป็นยึดถือธรรมใด โดยความเป็นตัวตนหรือเป็นของตน; อย่างหลักที่ว่า ธรรมทั้งปวงเป็นอนัตตา, คือสิ่งทุกสิ่งมันเป็นอนัตตา ไม่มีสิ่งใดที่ควรจะไปยึดถือเอาโดยความเป็นตัวตน.
3. ธรรมทั้งปวงยึดถือไม่ได้; พอไปยึดถือเอามันก็กดเอาคนนั้นแหละ แล้วมันจะไม่อยู่ในสภาพตามที่เข้าใจกันมาแต่ก่อน. พระพุทธเจ้าจึงทรงสอนไม่ให้ยึดมั่น โดยความเป็นสิ่งนั้นทุกสิ่งเลย ตั้งแต่ ธาตุดิน ธาตุน้ำ ธาตุไฟ ธาตุลม จิต วิญญาณ หรือที่เขารู้กันอยู่ก่อน พุทธกาลว่า เป็นเทวดา เป็นมาร เป็นพรหม เป็นอะไร เป็นนิพพานในที่สุด. อย่าได้ไปยึดมั่นให้เป็นตัวตนขึ้นมา มันเป็นเพียงธรรมชาติ, เป็นเพียงธาตุตามธรรมชาติ.
4. นี่จึงมีชีวิตอยู่อย่างที่ไม่ได้ไปยึดมั่นในสิ่งใด คือไม่เข้าไปเป็นทาสของสิ่งใด, ให้ธรรมทั้งปวงเป็นธรรมไปตามธรรมชาติ; แม้แต่จิตก็ไม่ยึดมั่นว่าจิตของเรา ว่าตัวเรา, อะไรๆเข้ามาสู่จิต ก็ไม่ยึดมั่นถือมั่นว่าเป็นของเรา. นี่เรียกว่าไม่ยึดมั่นว่าของเรา ไม่ยึดมั่นว่าเป็นตัวเรา ยึดมั่นว่าตัวเราเขาเรียกว่าอหังการ ยึดมั่นว่าของเราเขาเรียกว่า มมังการ.

(จาก"ฟ้าสาบทางธรรมโฆษณ์" หน้า ๒๘-๓๑)

20,000 บาท

รายนามผู้บริจาค

200 บาท

คุณแม่ลู้ย อำไพ

อำไพวัฒนะ ท่าเตียน กทม.

คุณแม่ทองเจือ (วรชาติ) เจียมประเสริฐ

(ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม)

10,000 บาท

พ.อ. อนันต์และคุณไพลิน รุ่งเรืองสุข

1,000 บาท

คุณสมบัติและคุณจินตนา ธนนิธพร.

500 บาท

ร้านโชคอรุณ 2

คุณสมหมาย วาฬหงษ์

คุณลำควน ลิมสวัสดิ์กุล

คุณนิภา ศรีพงษ์ธนากุล

คุณเสริมศักดิ์ ศรีพงษ์ธนากุล

คุณฉัตรพงษ์ ศรีพงษ์ธนากุล

คุณไชรและคุณเพ็ญศรี ใช้เทียมศิลป์

คุณแจ่มใส นิติวัดนะ

樂捐芳名錄

貳萬泰幣

娘蕊安派

安派越他納，曼谷柴珍市

娘通芝 詹巴戌

福名氏

伍千泰幣

林有豐 曼谷，柴珍市

คุณกัลยา ไพศาลศุภวัฒน์

ร้านสุพิศพานิช ท่าเตียน

คุณวิมล วานิชไชยนันท์

คุณอารีย์ ฐิติตราฐ

คุณสมใจ ลีละสมภพ

ร้านท่าเตียนสโตร์

คุณประยูร นฤมลนภาลัย

คุณมณี สุธรรม

คุณบุญชอบ นิ่มมณี

100 บาท

ร้านโชคอรุณ 1

คุณถิศา เต่งนำโชค

คุณอุสิน ราชะมาน

貳千泰幣

楊存蓮

伍百泰幣

溫秋嬋

溫錦福

陳開茂

陳仁賢

三百泰幣

陳香蘭

彌勒佛境近在鼻尖

佛陀塔因塔船若大師的理論指導之一

威洛·安派 (วิไล อนันต์) 敬譯

ห้างหุ้นส่วนจำกัด นิวไวด์การพิมพ์
懷德印刷兩合公司
NEW WAITEK PRESS LIMITED PARTNERSHIP

383/1 ถนนสีพระยา กรุงเทพมหานคร 10500
曼谷四披耶路 (越繳華斜對面) 門牌三八三之一號
383/1 SIPHAYA ROAD, (OPP WAT KAEWFA) BANGKOK.

☎ 236-4077, 236-4178, 236-4195

彌勒佛境近在鼻尖

佛陀塔因塔船若大師的理論指導之一

威洛·安派 (วิโรจน์ อัมไพ) 敬譯

贈詞

熱烈祝賀佛陀塔大師的佛法著作「彌勒佛境近在鼻尖」被譯成中文，供各地關心佛法的華人兄弟姐妹們閱讀，讓他們知道走向彌勒佛境的道路。這是一樁積德的善舉。

彌勒佛境並不在遙遠的地方，而只在人們的鼻尖。只要你舉手摸摸你的鼻子，你馬上就會碰到你自己的鼻尖，這時，你就知道，彌勒佛境就這麼近。所謂「近在鼻尖」，並不是說彌勒佛境就在你的鼻子上，而只是比喻說它很近，近在咫尺，每個人都可以把自己引進彌勒佛境。

首先要弄明白的是，什麼是彌勒佛境？怎麼做才能進入這個佛境？請你閱讀這本書，弄懂它，實踐它，那你就進入彌勒佛境了。請你閱讀它，弄懂它，照著去做，你就會如心所願，品出佛法的味道；因為佛陀的教導是每個人都可以自度的法義；誰做誰得，誰發現誰看見，因此必須親自去實踐，才能進入佛法的境界。

請用愛心，勤奮地、認真地閱讀這本書；弄懂它，究其道理，然後按照理解的去，那麼，你就可以如願地到達彌勒佛境了。

佛曆二五三七年三月九日

拍貼威戌提湄蒂（般若難陀比丘）

敬頌

佛陀塔大師（拍達摩哥薩贊）這篇法頌，讀了令人心情舒暢。

大師在文中強調，至高無上的愛是一切宗教的根本，一切宗教的導師都倡導這種愛，只是倡導的方式各有所異而已。

其實，彌勒佛境裡至高無上的愛，其崇高性可以說是蘊藏在我們每個人的心靈之中，看每個人如何表現出來罷了。

這本書將由學者翻譯成中文，我謹此表示祝賀。居住在中國的讀者人數總比其他地區人數的總和還要多。一旦每個人對人類的愛達到至高無上的程度，也即達到西方人士所說的 Universal Love，那麼，這世界將是非常之美好，而這正是彌勒佛境的出現。

謹此致以愛和良好的願望。

世界佛教徒聯誼會主席 訥雅·達摩薩

佛曆二五三七年二月七日（星期一）於泰國曼谷

賀詞

我熱烈祝賀威洛·安派先生以堅強的毅力完成佛陀塔大師重要著作的中文翻譯工作，以求讓世界半數的華人得以學習和實踐，從而使自己獲得安寧，社會獲得和平。

佛陀塔大師經常強調：唯有人們「愛他人，幫助他人」，世界才能有「和平」。有此心此行的人，必然會發現「安寧」，會感覺到人生有價值、有意義；這種人多了，社會必然會「和平」。

問題是，怎樣才能使「愛他人，幫助他人」的人越來越多？答案是，必須按照皇上陛下的論訓去做：

「在全國範圍內發展合作社，因為合作社是民主制度的重要根基，它促使人們懂得共同負責，懂得選舉代表進去管理合作社，懂得共同利益的價值。」

問題是，「合作社」，如何產生？答案是，各方面人士都出去號召各階層的人們，比如說，教員、教授、學生、大學生、公務員、職員、老百姓，大家出錢，共同投資，成立「鄉村基金」或「福利基金」，而以「互助」為主要宗旨。

然後，以此為手段去發展精神——社會——經濟，三者齊頭並進。

發展精神：旨在教人戒惡從善，淨化心靈；辦法是：實行八聖道，簡稱慧——戒——定。

戒惡，如戒六惡，戒酒，戒賭，五戒，等等，條件是：利用「基金」的人，首先必須減、戒、禁各種惡行。

從善，參加互助基金，本身就是積德從善。

淨化心靈，指的是，樂於作業，作業爲樂修行也。

發展社會：社員們一旦在精神上得到了發展，就會必然互愛、團結，合作得很好。

發展經濟：他們也就會合力去解決經濟上的一切問題，也許是通過職業訓練、資金借貸等途徑去解決。

經過發展精神、社會、經濟，我們就會得到好人、能人、勇敢的人。

好人，指的是誠實、有犧牲精神、懂得友愛團結，沒有惡習的人。

能人，指的是善於學習、善於工作、善於創新，有良好人際關係的人。

勇敢的人，指的是勇於果斷去做有益於多數人的好事的人；人人得到「安寧」，社會達到「和平」。

依靠這一制度，我們將會有眾多的「愛他人、幫助他人」的群眾，通過他們去建設國家，建設世界，實現和平。

這種人少有私心，或者根本就沒有私心，有的是集體利益超過個人利益的心。

這就是彌勒佛境——依靠這種制度，群策群力建立起來的彌勒佛境。
謹此向所有通過上述制度同心協力建立彌勒佛境的人們致以崇高的敬禮！

弘揚高尚人生基金會 威洛·西里阿塔

佛曆二五三七年二月十四日

於曼谷達惱路沙田巷六十八之四號

電話：二二四七四一七

譯者敘

(一)

佛陀塔 (Buddha Thasa) 巴利語，意譯：佛獻，有人譯為「佛使」非也。

佛陀塔大師是泰國一位具有資望的高僧，其著作具有理論指導性，因而甚獲得一般學者的敬仰。

大師的思想接近於大乘，正如演培法師於佛曆二五〇二年遊化泰國時所給予的讚語：「佛陀塔比丘在今日泰僧中的地位，是相當崇高的；在華僑信徒中，也有大多數人敬仰他。尤其是學者們為最。：佛陀塔比丘是很有大乘根器的人，不僅通小乘佛法，還懂得巴利文、英文等，更從外國作了許多翻譯的工作，使各國佛教思想交流。他從英文讀到六祖壇經，深為讚嘆，並且把它翻譯為泰文了。所可惜的，他不懂中文，不能更深一層的讀大乘經典，而大乘經典譯成英、泰文的，也不多。」①

朱斐居士在他的「空中行腳」一書中，也談到對佛陀塔大師的印象，他說：「我上次去泰國的時候，慕禪老居士就一再介紹這位比丘的道德、學問，尤其是他對大乘佛法的深入、宏揚；竺摩法師在他的「南遊寄語」裏稱他為暹羅佛教一奇人。……佛陀塔比丘是五十開外的一位高僧，黑黝黝的臉孔，很結實健康的體格而沒有一點香

火氣。人之所以稱為奇人者，除了大乘思想的奇特外，他與一般泰僧的生活方式也稍為不同。他住在泰國鄉下沒有人敢住的一間破廟，因為那裏不但多猛獸、毒蛇，還時常鬧鬼，但他卻不怕這些，安然住在那裏，已好多年。或許是為他老人家修持的功力所克服。他對金錢方面也很捨得，他研究大乘佛法，大部分是從英文典籍中得來。他還把六祖壇經、傳心法等譯成泰文。可惜他不懂中文，而英文譯本中多有錯誤。陳慕禪和陳明德兩居士，曾為他對照中文本予以校正」。^②

基於上述原因，譯者為了盡到弘揚佛法的責任，特將大師所著「彌勒佛境近在鼻尖」一書，譯成中文，奉獻讀者，以供參研，祈望以此「拋磚引玉」終會有良好的反應！

(二)

彌勒，釋迦牟尼佛的弟子，是佛陀時代的一位重要人物，這已為大小乘經論所共記。

彌勒與阿逸多，究竟係一人，抑係二人的問題？在大小乘經的記載裡，頗有異說。但我們暫且不去談論，因為它牽涉頗廣，必須從大小乘經典的思想發展演變去論述。

現在，我們要談論的問題是，彌勒佛境或彌勒淨土是什麼？幻生法師曾將彌勒淨

土與彌陀淨土作一對比，他說得很中肯：「彌勒在兜率天，稱為天上淨土，將來他到人間成佛，化閻浮提為金色，成為「人間淨土」。就成佛所居的爭土而言，彌勒建立的「人間淨土」，才是真正的淨土；現住兜率天，稱為兜率天淨土，剋實地說，這是彌勒行菩薩道方便建立的淨土。從彌勒健立，「人間淨土」的思想，似比彌陀淨土顯得更為積極而切實際。因為，彌勒不離人間，不捨五濁惡世，化五濁為淨土。彌陀淨土思想，只在接引眾生脫離五濁惡世，但對五濁惡世，並不想作積極而徹底的改造，使之成為淨土。這是兩者思想的差異。就思想比較而言，彌勒的思想，似乎屬於積極的一面；彌陀的思想，未免流於消極的救濟而已」。③這確實是很客觀的評論，而且也是大乘禪宗的觀點。

至於佛陀塔大師所著的「彌勒佛境近在鼻尖」一書，則處處皆強調愛他人的重要性。這種思想，難道不是大乘菩薩的根器？譯者懇切希望各位讀者對泰國僧侶界的言論與思想，作一周詳的研究，進而互相交流經驗與智慧，以此來共同促進佛教，使之向更普遍、更廣大、更繁榮的道路邁進！

譯者

佛曆二五三六年五月二十七日

附注

- 1, 「南天遊化」, 善導寺佛經流通處印行, 頁八八至八九。
- 2, 「空中行腳」, 菩提樹叢書之十五, 頁十五至十六。
- 3, 「彌勒信仰及其應化事蹟」, 紐約東禪寺印行, 頁一〇二至一〇三。

第二次講述關於所漠視的重大事情
佛曆二五二二年四月十四日星期六
于解脫力苑

彌勒佛境近在鼻尖

各位關心佛法的善信們！

今天是每周六關於佛誕節的講座，我要講的還是有關人們所漠視的重大事情，其小題叫做「彌勒佛境近在鼻尖」。

我這麼說，可能會引起許多人感覺到不安，為什麼呢？因為沒人這麼說過，只有說，彌勒佛教須要經過幾千幾萬年才會到來。因此，我說彌勒佛境近在鼻尖，難免會被人指為戲言、夢囈，不負責任的說法。

而我卻要肯定地說，我的話是認真的，說這話的目的是為了讓各位親自體會到彌勒佛境確實近在鼻尖；然而那些愚蠢的人們卻把它放過了。

如果需要成對地比喻，那就應該說，「涅槃近在額邊，彌勒近在鼻尖」，而愚笨的人們卻看不見，因此不予接受。

至於今天要談的正是這個被人們所漠視「彌勒佛境近在鼻尖」，因而看不見的重

大事情。

× × × × ×

彌勒佛境是什麼？

首先，我們應該談的題目是，彌勒佛境是什麼？

應該有一個普遍的認識說，每一個宗教都有各自的類似彌勒佛教義，而且世界上各個民族語言都有自己的宗教，也都有自己類似彌勒佛的傳聞，只是叫法上根據各個宗教語言的差異而有所不同，比如亞洲就有印度教、佛教、基督教等。

在印度教，有那羅延天王第十回下凡(1)的傳聞，名字叫甘吉耶渦丹。可是，印度教徒們把佛世尊列為那羅延天王第九回下凡者，然後等待將要來臨的甘吉耶渦丹，也就是第十回下凡的那羅延天王。此外，他們還把甘吉耶渦丹或甘功蒂耶描寫成爲一位帶領人們抵達極樂世界的白馬騎士。在泰國流傳的這個所謂「白馬騎士」，也許就是從上述關於甘吉耶渦丹傳說而來的。

當印度教徒們的彌勒佛——甘吉天王降臨世間，那就意味著這個世界將要演變成爲我們所說的彌勒佛境了。在這佛境上，只有安寧幸福，沒有苦難，人們要什麼，有什麼，一切順心所願。可是，他們也說，這還須要幾萬年，不是近在鼻尖。

在我們的佛教裡，據我們所聽所聞，彌勒佛是未來的佛陀(2)。他一旦降臨這個世

界，就有安寧和幸福；佛教將比現今更加繁榮鞏固，正如佛世尊曾經預言過的那樣。而且那時候，聖人以及所有一切，比當今要多得多；那裡的人民，享有非常安寧和幸福的生活。

總而言之，沒有令人操心煩惱的事，沒有壓搾剝削，每個人都滿意於自己的生活。又謂，「夜不閉戶」，門戶只不過是爲了遮風避雨；不必擔心盜賊，因爲到處只有好人，沒有惡棍。甚至剛跨出家門，便認不得誰是誰，因爲每個人都一樣的善良、美麗、文雅，簡直認不出是什麼人了；回到家裡，才辨認出這是妻子，那是丈夫，那是兒子；走在路上，也認不得誰是誰，因爲每個人都一樣善良。還說，需要什麼，就有什麼，因爲那裡有一種奇樹，叫做劫波樹，生長在各個角落，需要什麼，便到樹下去取，一切都十分方便。在交通方面，甚至說，那裡的河流都分成兩股道，一股往上流，一股往下流，這樣人們行駛船隻就方便了等等。

此外，還有很多的細述，這裡不必贅言了。總而言之，就是沒有苦難。每個人的生活過得平安快樂；沒有惡霸，沒有仇人，需要什麼，就有什麼，隨心所欲。因此，人們都希望能誕生於彌勒佛教的時代，甚至還有教導需要這樣做、那樣做，便能夠誕生於那個時代，諸如可用一千朵鮮花來供奉摩訶闍陀伽(3)，或聽足佛咒一千遍，等等。這些都說明人們願望誕生於彌勒佛教的時代。

這回來看看在世界上擁有很多信徒的基督教。這個宗教同樣的，也有類似彌勒佛的傳聞。希伯萊（即猶太教與基督教所在地）(4)的語言，叫彌賽亞上帝(5)。彌賽亞這個名字，聽起來頗像彌太勒亞。但我不敢肯定是否同一個名字。彌賽亞與彌太勒亞極相似就是了。

基督教徒們已經給予承認了的猶太教呢，它也有關於彌賽亞上帝將要下凡的傳聞，還說他將要降臨來拯救猶太人，讓他們擺脫種種困難和痛苦，其內容已詳細記載在聖經裡面。這就是說，猶太人也盼望彌賽亞上帝下凡，好讓他們過著十分美滿幸福的日子。

後來，耶穌聖者降臨世間，並且宣佈他就是彌賽亞，也即是我們泰國所稱的彌勒佛。這時候，猶太人卻不但不承認，而且還斥責說，這是當面撒謊、極端蔑視，不肯承認耶穌聖者是彌賽亞；後來竟藉口將耶穌聖者釘在十字架上，把他處死了。宣佈自己是彌賽亞的耶穌被殺害了，彌賽亞降世也隨之失敗。然而，基督教徒們還認為耶穌聖者就是彌賽亞，他犧牲自己，以便於使那些不信服他的人們相信就是上帝的兒子——彌賽亞上帝。總之，耶穌聖者要證實這件事而以自己的生命為人類贖罪，甚至於犧牲自己，仍然無效，但彌賽亞的理想也沒有實現。

從這裡我們可以看到每個宗教都有類似彌勒的傳聞，但都沒能實現，不管是按各

自的願望，或者按聖經所說。然而現在我卻說，彌勒佛境近在鼻尖，只是各位看不見。

我依據什麼這樣說呢？即依據所保存下來的經典，也即是依據宗教的核心說這話的。如果我們按照宗教的核心去實踐至澈底，那麼，彌勒佛教將會立刻實現。

那麼，宗教的核心，究竟是什麼呢？我認為就是「愛他人」。我希望各位都來記住這三個字，即是愛——他人，這就是每個宗教的核心。總之，一旦各個宗教的核心得到普遍地履行，彌勒佛教，或者叫彌勒佛境，便立即在那裡出現。

然而，也許有人要反駁說，要使世界上每個人都一齊來愛他人，這是不可能的事。我並沒有說，這是否可能做到，只是說，彌勒佛境或彌勒佛教就在那裡，就在每個人都愛他人的時候。請各位想一想，任何宗教確實都有關於慈悲，也即是愛他人的教導。

彌勒或彌太勒亞 (Maitreya)，譯為愛，叫愛者，或叫與愛相關連，也即是慈悲。彌達 (Metta) 一句，我們常譯為慈悲，不譯為愛，其實所謂「慈悲」，就是愛，但絕不是色慾的愛，而是具有法義的純潔之愛。

斯里 (Sri) 一詞，譯為吉祥、優雅，阿利安 (Aryan)，譯為高尚。因此，斯里阿利安彌太勒亞 (Sri Aryan Maitreya)，即是愛他人，或者叫最優雅高尚的友誼。

；而斯里阿利安彌太勒亞佛，除了譯爲對他人的優雅高尚之愛以外，別無其他含義。總之，一旦有了徹底地愛他人時，那裡就會立刻成爲彌勒佛境。

愛他人怎樣變成彌勒佛境？這就是我向各位所說的，這一可以看到的事物。

愛他人難尋找

首先，應該對愛他人有個正確的理解。愛兒子、愛妻子、愛丈夫、愛孫子、曾孫等等，這些都不是愛他人，這是自愛所分佈在那些人身上的表現。因爲妻子、丈夫等等，並不意味著他人，而是自我或我所有，因此，愛兒子、愛妻子、愛丈夫等等，都不是愛他人。

其次，愛那些飲酒、賭博、貪污的朋友等等，同樣的，也不是愛他人；因爲它還是有我的含義所分佈對於愛那些人身上之表現，所以，還是我——我所有，不能說是愛他人。以純潔的心愛那些與自己沒有任何關係的鄰居，而不受任何利益的引誘或束縛，那才能說是「愛他人」。請各位這樣來正確理解愛他人。

現在就來探索，愛他人究竟在哪裡？各位無妨回憶一下，自己是否曾經愛過他人？不是愛自己的子女、妻子、丈夫，或是那些吃友、玩友，而是以純潔的心去愛他人有過嗎？也許找不到，這就好像看不見自己的鼻尖一樣，也就看不到自己愛過他人。

我曾經比喻說，愛他人，在現今的世界上，簡直是尋找不到，少之又少，連找點

兒來配製眼藥都很困難；因為世界各處都充斥著自私、欺凌、詐騙，那有什麼愛他人，這點，想各位必定能看到，而且會承認的。如果不同意的話，那麼，就請試尋找看看，有誰真誠地愛過他人？這是人的本能。可以說，本能是沒有愛他人，愛他人是與本能背道而馳的。

不愛他人導致互相欺榨

那麼，請想一想，我們為什麼不愛他人呢？因為她比我美嗎，這種想法，女人比較多。我不肯愛她，因為她比我美，或她打扮得比我漂亮，她比我富有；我不愛她，因為我妒忌她。甚至她的一切與我相等，或比我強，我也妒忌她。總之，由於存有著這樣的思想，便不會去愛他人了。因此，便成為每個時代的普遍現象。——沒有對他人的愛，除非那人與自己有著共同的利益。其實，這還是「我」，還是自我的一部分，根本不屬於他人。所以，宗教在談到道德時，首先便是教導人們愛他人。

宗教開始在世界上出現，其原因便是人們缺少互愛。那些有智慧的先導者，覺察到人們沒有互愛的心這一現象。因為沒有互愛，於是，便發生互相打殺、傷害，便出現偷搶、梟吞、詐騙，甚至侵犯別人所寵愛的人和物；姦淫的勾當也幹得出來，因為他們不愛他人；他們喪失理智，玩忽職守，衝撞他人，或者酗酒以致失去知覺等等。這些行為，都是出自不愛他人、不尊重他人的緣故。

因爲不愛他人，所以，便殺害、盜竊、姦淫、詐騙、打擊、侵害別人，或則輕率行爲，或則失去自我控制。

愛他人，具備了各條戒律

以愛他人作爲教導人們的主要原則，這確實是很明智的。爲什麼呢？只守「愛他人」這一條戒律，那麼，其他五戒或更多的戒律，也都可以擴大而實行之。

現在我們可以看到，當今的世界，因爲沒有互愛，於是，便發生了殘殺、盜竊、侵犯別人所寵愛的人和物，甚至缺乏理智地互相詐騙，互相打擊。可見當初戒律的產生，都是爲了愛他人，藉以防止五種惡劣行徑，也即是現在我們所說的五惡。

倡導了幾千萬年的愛他人，到現在仍未能實現。但可以說，一旦彌勒佛誕生，也就是人們信奉彌勒佛教，每個人都能做到愛他人，那時，便是彌勒佛境的日子，也就是彌勒佛教的日子了。因此，在彌勒佛來臨之前，愛他人是不可能澈底實現的。

我們可以通過愛他人來開闢彌勒佛境，創造彌勒佛的時代。如果當今世界上每個人都能愛他人，那麼，我們的世界將會在一瞬間成爲彌勒佛境，正如我們打開電燈的開關一樣。想一想，這難道不能說它近在鼻尖嗎？這是可以做到的。實行了將會得到如此效果，但如果不肯去做，那也沒辦法。真理卻是它近於鼻尖，近在咫尺，只是不去做罷了。

愛他人，一切問題可以得解決

如果我們要將這個世界變成彌勒佛境，那就只有協力去實現愛他人，而這是要逐步去做的；不久，人人都會愛他人。

當今各種各樣的世界機構，諸如聯合國機構，並沒有考慮到這個問題，相反，卻考慮到如何去促使世界分裂、仇恨、自私；沒有考慮到如何去促使世人或各個國家之間互愛，因此，世界上就產生不出愛他人。

那個國家的政府都沒有考慮到愛他人的問題，這也許因為它是太好的道德。他們以經濟手段、政治手段、軍事手段去解決國家之間的問題，唯獨不採用道德的手段。因為他們不承認用道德的手段可以解決國家之間的民族問題。

我堅決認為，如果沒有道德，尤其是對他人的愛，那麼，採取經濟手段的結果將是非常惡劣的，對人類將是極大的災難。同樣的，採用政治手段的結果，也將是非常惡劣的，它是世界上最卑鄙、最齷齪的手段，它將使世界陷於痛苦、混亂的境地。總之，無論那一件事，如果不與道德相聯繫，都有可能破壞世界的因素。

因此，人們所迷信的經濟手段、政治手段、軍事手段等等，都要好好地觀察，看它是否包涵有道德的因素；即是說，如果具備了道德的因素，那麼，它必然是有益的，有助於彌勒佛教的產生；如果不具備有道德的因素，那麼，它便將成為有害的東

西。總之，我們務必想到愛他人。

愛他人，世界將得到安寧

現在，整個世界，或一個國家，或一個村落的經濟都不可能完善，因為沒有互愛，大家只顧私利。政治上也不可能改良。無論是哪個國家都一樣，因為沒有互愛，只想佔別人的便宜，吸沒有的血。

因此，希望各位能看到：只有當人人都愛他人，都有以愛他人為基礎的道德，才能促使世界得到安寧，立刻成為彌勒佛境。這裡可以比喻地說，有時候，當我們處在相親相愛的親人中間，處在我們的父母親、兄弟姐妹中間，我們感到非常愉快；同樣的，在彌勒佛教時代裡，我們也彷彿處在親人中間而感到非常愉快。這樣比喻，想各位是可以理解的，或者可以看到它近在鼻尖了。總之，如果我們有愛他人的心，那麼，每個人都等於是我們的親人，而我們也好像處在親人中間一樣了。

再舉另一個比喻，如果每個人都像母親一樣愛我們，我們將會感到怎樣呢？母親如何愛我們，這是可以理解的。如果世界上每個人都有互愛的心，都像母親一樣愛我們，我們將會感到怎樣呢？這裡，我們所指的是正常的母親，不是那些殺害親生兒女的發瘋了的母親。

如果每個人都像母親一樣愛我們，我們將會感到怎樣呢？當然，我們將充滿信心

、信任和愉快；這就是精神上的快樂，就是「斯里阿利安彌太勒亞」（彌勒）的本意。

彌太勒亞（Maitreya），意譯爲愛，或友誼，與友誼相關連或依附關係。斯里阿利安彌太勒亞佛教，就是依附於最高尚之友誼的宗教。我們由此引伸爲世上只有人與人之間的互愛。試想想，當我們處在愛我們的人中間，就像在慈母的身旁，我們將會感到何等的愉快與心滿意足！這便是人們所企望的彌勒佛教的好處。

培植愛他人，才能實現彌勒佛教

因此，只要履行愛他人這一條，我們就可能共同創建彌勒佛教。可是，大家一定會搖頭，說「困難呵！」甚至表示將不願意接受去實行。比如我此刻向各位號召：從現在起，大家都來立一個誓願：「愛他人」；有誰贊成呢？相信在座的各位很少有人敢於接受，因爲不信任自己，不相信自己能夠去實行；眼下已經看出很困難了。

但是，如果需要彌勒佛教，那麼，大家就要同心協力，從新研究，使它實現；通過宣傳愛他人的最高價值，辦法是，來培養愛他人的心，這叫做勸導，相互勸導，使大家對愛他人有所理解和滿意。這是否能做到呢？就讓各位去衡量了。也許一方面可以通過勸導，宣傳，引導，訓導；另一方面，即是強迫。

正像當年佛劫初期，也即是阿育王時代，那時，阿育王曾經敕命，強迫人們必須

對他人及一切眾生慈悲憫愛。彫刻在石碑和岩石上面的歷史記載可以爲證，這是阿育王的諭令，即強迫愛他人的諭令。這叫做採用強迫的方法，當時或許還可行。如今人們崇拜民主，便不能強迫了，那就讓它自由發展罷。

什麼是愛他人？

請各位詳細研究一下「愛他人」這句話，我們可以根據佛家的邏輯提出疑問：它是什麼？從哪裡來的？爲了什麼？通過什麼方法？這就是四聖諦的基本綱領形式。

假如問說，愛他人是什麼？那就要回答：愛他人就是心靈的澈底發展。如果心靈沒有得到發展，那絕不可能愛他人；一旦心靈稍爲得到發展，便會愛他人，但還不夠充分。只有心靈得到澈底的發展，它才具有真實意義的愛他人。這就是說，它已經從枷鎖中解脫出來了。凡夫的心，總是被枷鎖扣住，不可能擺脫出來愛他人的。這個枷鎖就是自私！

自私是一種本能。人們從誕生之日起就有了它，然後就逐漸增長以至達到極點。由於這個被扣住的心是自私的，所以它失去了愛他人的自由。只有阿羅漢尊者的心靈，從枷鎖中解脫出來，獲得了自在。

所以，阿羅漢尊者有機緣且容易愛他人，甚至即刻的自動地產生，不必去造作。我們呢，怎樣專心地愛他人都不行，就好像被什麼東西扣住、束縛住似的。如果能把

這些束縛的東西破除掉，得到了解脫，那麼，也同樣會即刻的自動地愛他人了。這是因爲自愛心、自私心已經被摧毀，所存在的，只有愛他人的心。因此，真誠的愛他人，就是自由自在，就是解脫。總之，只有已自在了，已解脫了，才會愛他人，但是，現在人們還處在努力的階段，準備愛他人的階段。

我們有責任度脫自己。一旦得到度脫，就會愛他人，就會幫助他人得到解脫。因此，人類的責任，就是只有度脫自己，和幫助他人得到解脫；但要度脫他人，就得本著愛他人的心去做，而這是消滅自私的最後階段。

總而言之，愛他人，就是心靈發展到澈底自在解脫，發展到從煩惱的束縛中解脫出來。比喻地說，就是從自私的牢籠中解脫出來，這樣，就能自動地愛他人。

愛他人的心從何而來？

如果問，這顆愛他人的心從何而來？愛他人的因素，可以來自外界，也可以來自內在。外界就是環境，來自外界的東西，無論是訓示教導，或是強迫命令，都可以導向愛他人。

比如在幼兒園，人們對那小兒所採取引導勸說，或帶有強迫性的方法，目的是要使他們懂得愛他人，懂得相互幫助，不要吵架打罵。小孩一旦懂得愛他人，就不會去吵架了；然後教他們互相幫助。例如一個人有五十士丁或一銖錢(6)，他就樂意將五十

丁或十士丁分給沒有錢的朋友；要定成規矩也可以，這叫做稍有勉強迫性。不強迫也行，那就是讓小兒童們養成愛他人的品行，這些都叫做外界因素。

內在因素呢，則關聯到智慧。人們必須用智慧來觀察和感覺愛他人的好處。這關係到大家的安全和生存，甚至還要將愛他人擴大到不存在有他人，終歸演化為一個全體的大我，正如宗教裡所教導的那樣，多奇妙呀！總之，人們必須看到這樣一個最深刻、最高尚的事物，就是要看到人們共處，不分彼此，沒有我，也沒有他；愛他人，終歸演化為全體的大我，這也是實現具有深刻的愛他人之因素。

關於經常所教導的原則，我們不可能單獨一個人生活在世界上，而必需共處；因此，就要互愛。這樣教導，當然出發點是好的，因為它將會實現真正的愛。可是，只有互不欺凌，互不傷害，還不夠；不欺凌、不傷害人，不等於就是愛他人，我們必須比這一層次走得更遠。

現在有人稱頌說，互不欺凌是最高道德準則；聖雄甘地（Mahatama Gandhi）也這樣宣佈過。也許當今的世界，也已經有了一些道德或類似的東西。可是，只提互不欺凌，「非暴力」（Non Violence）而沒有強調愛他人，這樣，所謂互不欺凌可能變成戲弄我們的東西——演變為不愛他人。我們不能就此滿足，我們必須明確地強調愛他人。然而愛他人之後，又必須做些什麼呢？當然，必須做的事情遠比互不欺凌要

多得多，包括各種各樣的互相幫助、互相扶持、互相救濟等等。

上面我們在講述有關彌勒佛境的性質時說過，到那個時代，各個角落都長滿劫波樹，誰需要什麼，便可以到那裡去取，決不會缺乏；這是因為每個角落都有愛他人的心。比如說，走出家門，便認不出誰是誰，這是因為各個角落都有母愛一般的愛心，所以，睡眠時也不必關門閉戶了。也即是俗語說的，「夜不閉戶」。這個愛他人本身就好像門戶，就好像安全的保障物了。

我們已經明顯地看到，彌勒佛教必然發生在物質科學進步繁榮的時代。現在，物質非常進步，可以飛到月球去，也能夠製造許多節力的機械；可是，卻缺少愛他人的心，因此，那些工具都被用來欺凌別人，這些用現代人類的智慧發明製造出來的高功能之工具，將被用於傷害別人，這是因為缺少愛他人的緣故。

一旦進入彌勒佛時代，由於世界內部已經充滿著愛他人；因此這些工具，將被用於幫助別人，於是，就變成爲內、外兩方面極度方便、完善、美觀的工具。這就是說，內在方面，心靈已達到優越高尚的程度，並且還有道德；外界方面，所有各種工具、物資已十分齊備，而且被用於非互相欺凌。

試想一想，彌勒佛教將會怎樣產生的？它將從哪裡來？答案是，從精神和物質極端豐富中產生。精神方面，將達到澈底的愛他人到頭了。爲什麼這樣說？下面還要談

到。物質方面呢，也將有了不被利用來互相傷害的保證，同時，它已經非常豐富，因為它已經達到了物質生產最進步的時期。因此，可以說彌勒佛教、彌勒佛境，就是精神與物質都非常豐富的時代。

現在，物質生產已經很進步了，簡直可以說很豐富了，甚至已經超過需要，將要過剩了。可是，精神方面卻缺乏，沒有互愛的心。只要我們解決一個問題，就是實現愛他人，那麼，這個世界馬上就會變為彌勒佛境。請想一想，這是不是近在鼻尖呢？想一想，我是不是在胡說八道呢？

問題的關鍵只有一個：人們沒有真心誠意，缺少人道主義，正如我頭一次所講述的，人類世界的人道主義即將喪失殆盡；人們沒有人性，不敢去愛他人。

然而，如果人們都做真正的人，樂意去愛他人，那就沒有問題了。正如我所說那樣，我們將可以在一瞬間創建起近在鼻尖的彌勒佛境。大家要不要？請想一想罷！

愛他人，有什麼好處？

現在談第三個問題：愛他人有什麼好處？可以回答說，可以達到我們所需要的好處。我們可以心情愉快地生活在親人和那些愛我們的人中間，而他們都像母親一樣愛我們。這是多麼美好呀，請想一想！

現在的問題是，它比上面所講的還更廣泛，因此，希望大家依據佛法的原則來研

究一下關於好處或幸福的問題。它可以分爲兩個方面，即各個人方面和全體社會方面。我們所說的「好處」必須是全面的，也即是說，對各個人有好處，對大家全體也有好處。

我們按照宗教的核心去愛他人，那麼，我們就成爲一個有完整的宗教信仰而懂得愛他人的人了。一個人是能這樣勝任的。無論他是佛教徒、基督教徒、回教徒都可以將該宗教愛他人的心集中於自己的心靈上，這便是那個人所得到的「好處」。如果能這樣持續地愛他人下去，那麼，自我——我所有的私心將會逐漸被溶解，以至最終被徹底消滅無餘。自私一旦斷絕，人便成爲聖者了。

這是有它的原理的，不是我的發明創造，更不是存心哄騙大家。試一試克服自己的自私心，你就會發現，自私越少，煩惱也即是貪、瞋、痴也會相對減少；愛他人越多，自私便越少。總之，自私越少，煩惱也隨之減少；事物就是這樣相互關聯的。

因此請各位試以愛他人爲生活的準則；長此下去，自私終有一天會被斷絕，自己也就成爲具有徹底愛他人的阿羅漢尊者，正如愛他人的佛世尊或阿羅漢尊者那樣。

一般的凡夫是很難履行愛他人的，即使那些仍未成爲阿羅漢的初階聖者，也不能徹底地愛他人。只有真正斷絕了自私心的阿羅漢尊者，才能夠徹底地愛他人。然而，最廣泛地愛他人，即是佛世尊；佛陀對於一切眾生無不具有大慈大悲之心，所以，

佛世尊的愛他人是最徹底的。

可見愛他人所得到的好處，就是能成爲聖者，即使還不能成爲聖者，但他在精神上已經感到滿足，帶著愛他人的心，可以過著愉快的生活，可以充滿信心和安心，信任地和大家共處。

用什麼辦法去愛他人？

最後的問題，按照佛家的方式，就要提問：用什麼方法？答：用佛教的方法，那就是正見，或者聖諦的第四諦理，即豆佉、尼樓陀、喀彌尼、巴蒂巴他（*Nirodha Khamini Padhipadha*），或者歸納爲「道」一個字。

苦、集、滅、道；「道」屬於第四句，其含義是豆佉，尼樓陀、喀彌尼，巴蒂巴他，意譯爲達到滅苦的修行規則。

所謂「道」，三藏經裡，一般指八聖道支，即是正見、正思惟、正語、正業、正命、正精進、正念、正定，這些我想大家已經常聽到了，而且會理解它的性質的。

那麼，我們就來想想看，我們可以將這個法則應用於建立愛他人的心嗎？我認爲完全可以的，但必須加深「正見」的含意，即必須指出，不愛他人是極端的邪見；而愛他人則是極端的正見。只要我們確立這個首要的正見道支，其他道支，諸如正思惟、正語等等，都將被牽引進同一條渠道，那就是愛他人了。

這叫做，應用佛世尊的實質之原則，去确立一些新的東西，以便解決惡劣或苦難的問題。我們敢於斷言：佛教用以解決各種問題或苦難的原理，就是八聖道支，無論那一部經典裡，佛世尊都這樣說的。

然而有些經論，當佛世尊談到八聖道支，或談到豆佉、尼樓陀、喀彌尼、巴蒂巴他時，他經常要提到兩種品題，即是奢摩他⑦和毘鉢舍那⑧。我還記得佛世尊曾說過，道是什麼？道即是奢摩他（止）和毘鉢舍那（觀）。

如果八聖道支，這樣改變其形式為奢摩他和毘鉢舍那，那麼，便必須應用三摩地⑨和般若⑩了。

第一種例，我們必須修定聚，即是建立慈無量觀或阿巴曼若⑪等等；方法是，想到共處於生、老、病、死的一切眾生，繼而將這個慈悲心普施至前後、左右、上下各方，如此經常普施慈悲心，便是修止的方法。這屬於強制心靈順著我們所需要道路走去，這樣，便會通過正法去實現愛他人，也即是定力，或者叫禪定。

第二種例，叫做毘鉢舍那，也即是慧知見，方法是，明徹與深入地研究愛他人究竟是什麼回事？它有什麼好處和果德？其歷來的發展情況怎麼樣？直至感到樂於愛他人，隨後達到明徹地見解，這樣，就可說，達到毘鉢舍那（觀）或智慧了。

如果具有這樣程度的毘鉢舍那（觀）或智慧，那就不難了，我們就可能看到自己

的鼻尖了。剛才不是講過了嗎，誰都難看到自己的鼻尖。因此，希望各位要修觀，然後便能看到自己的鼻尖，甚至看到那個根本看不到的前額了。總之，如果有了般若、有了毘鉢舍那，那麼，就會看到自己的前額，也即是看到涅槃了。

因此，希望各位多做一些智慧方面的工作，以便看到愛他人的價值，然後依修正的方法，將這個愛他人的心普施於各處；這樣，我們便有了止與觀兩個方面，好比有了兩頭牲口，它們成雙地替我們把車子拉到目的地，即是愛他人。

回去想一想也好，看應該如何調練我們的心靈，使它能明澈地看到愛他人？然後看看，如何去制服自己的心靈，使它能實現愛他人？相信各位都可能做到。

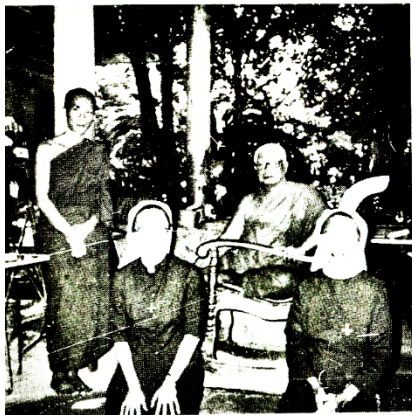
既然我們現在還不愛他人，因為她人比我美，我妒忌她，不愛她；我們可以藉著慧力或觀力來改變這種心理狀態，我們將會因此認識到這樣思想是不對的，而相反的想法才是對的。我們不應該因為這些芝麻小事去妒忌人家，不愛人家，這些都是三歲小孩的行爲！因此，要有大人的想法，那就是要看到長遠，看到深和廣處，這樣就不會妒忌他人了，相反，將會看到愛他人的好處；然後，心也將會逐漸趨向於愛他人。

從今天起，開始履行愛他人罷。如果一向來都未曾這樣實行過的話，那麼，就從今天開始，小心翼翼地把我們的心移向愛他人；可以用記分的方法，把每天、每月、每年的經歷，都記成分數，有加數、也有負數。這樣，屆時我們便可以知道愛他人的

程度究竟如何了？

這就是我所說的，我們可以通過學習佛法去考察愛他人的性質，去瞭解它是什麼？怎麼產生的？爲了什麼目的？用什麼方法去達到這個目的？希望各位記住，反覆地思考：它到底是什麼東西？它是怎麼產生的？實現它有什麼好處？用什麼方法去實現？以上所說的已經夠詳細了。如果不被忘記的話，可以重覆思考。

這是我本周六座談的內容，講的是又一個被人們所漠視的重大事情，即是彌勒佛境近在鼻尖，但卻被人們漠視了，因而不能從這個近在咫尺的彌勒佛境獲得什麼好處。

注釋

1，那羅延（Nariyana）天上力士之名，或梵天王之異名。

2，彌勒，爲巴利語，斯里阿利安彌太勒亞（Sri Arayan Maitreya）的略譯。彌勒意爲「慈氏」，或「慈尊」。

3，閻陀伽（Jataka）新作社得迦。十二部經之一。譯曰本生經。佛說自身之過去經歷事。

4，希伯萊（Hebrew）種族名，公元前1320年在亞洲巴勒斯坦（Palestine）建國，前953年分裂爲猶太及以色列兩國，耶穌基督即生於猶太國，兩國先後爲羅馬及土耳其所滅，其民族遂散居於世界各國。

5，彌賽亞（Messiah）是希伯萊文「受膏者」的音譯，「受膏者」指君王，轉喻爲「救世主」。被俘受苦之民盼望有救世主來臨拯救他們脫離苦難。

6，士丁（Stang）泰輔幣，等於銖的百分之一。銖（Baddha）泰銖，分一百士丁，又爲四錢，每錢二十五丁。

7，奢摩他（Samatha）譯爲止、寂靜、能滅等。攝心住於緣，離散亂也。

8，毘鉢舍那（Vipasyana）譯爲觀、見、種種觀察等，觀見事理也。

9，三摩地（Samadhi）譯爲定、等持、正定、一境性。心念定止，故云定。離

掉舉故云等。心不散亂故云持。

10，般若（Prajna）譯為慧、智慧、明。

11，阿巴曼若（Apramanani）智度論二十四「四無量心者，慈、悲、喜、捨」仁王經下曰：「修四無量，慈量心、悲無量心、喜無量心、捨無量心」

譯 後 語

這本書是譯者第一本譯著，為什麼要翻譯這本書呢？其原因如下：（一）如所週知，佛陀塔大師是泰國當代一位具有崇高名望與廣博智識的高僧，其所講演的佛法已編成書本甚多，而且具有理論指導性的，諸如：緣起論、如是緣論、畢竟空論、真如論等等。又創辦「解脫力苑」（MOKAPLAPHAM），以供僧俗各界人士修行與參研學習佛法的場所。此外，還正進行建立一所「國際佛法學院」（INTERNATIONAL DHAMMAHERMITAGE）。但不幸得很，大師已于二五三六年七月八日圓寂矣！其世壽計為八十七歲。

由於大師具有這樣的德行與勝行，致使譯者非常感動與敬仰，因此，便毅然憑自己的淺學而竭誠弘揚大師之宗旨。

(二) 大約于二五二六年三月中旬，譯者曾去參見大師，當要辭別時，大師卻送給兩本書與譯者，一本是「阿那波那」即是「數息觀」，這本哲智明難陀法師已翻譯成中文了，另一本是「彌勒佛境近在鼻尖」，這一本還未翻譯。雖然大師沒有提及翻譯的事，但譯者卻體會其意旨。

(三) 「彌勒佛境」，可說為每位敬仰佛教的信眾遂心嚮往的極樂世界，但是，何時能夠到達？是否需要等待幾千幾萬年正如一些經典所說那樣呢？卻是每位信眾很關心的事。基於此，大師便為我們指導能夠到達這個淨土極方便、敏接的正確途徑；那就是，彌勒佛境的實現，其關鍵即我們務須確立愛他人的觀點。因此，譯者認為這種具有理論指導性甚適合於現今的情況，便開始落筆，终于在佛曆二五二七年翻譯好，然後讓哲智明難陀法師檢閱；但由於種種原因，還不能完成其工作。後來偕同幾位朋友商榷，就決定將譯稿重新整理、修改，隨後讓一位不願公開姓名的摯友檢閱。此外，這位摯友於繁忙中，還抽時間翻譯三篇具資望人士的賀詞，終於編印成本得以行世。在此謹致誠摯的謝忱。

(四) 奉獻這本譯書的功德給予敬愛的慈母娘蕊安派及一切眾生。

誠然，由於譯者對佛學方面還很淺識，其泰、中文程度也甚低微。因此，這本譯書終免不了錯誤與缺點，故祈望各位讀者有以正之，不勝銘感之至。譯者三六年七月

附錄

佛陀塔大師語錄

(法)

(一)

所謂“法”有四種意義：

“法”第一種意義，即是一切自然的本體，無論它是否具有自然現象，都包含在內。所謂“一切自然”，巴利語云“達磨”(Dharma) 泰國云：“曇”(Dharm)。這就是所謂“法”的第一種意義，即是自然本體。

“法”第二種意義，即是自然的規律。亦即是說，無論那裡的自然，都受自然律所支配著，或者說，一切自然的發生與發展，都按照自然的規律，亦即是按照它的規律。這個自然律，叫做“曇”，或巴利語云：

“達磨”的第二種意義。

“法”第三種意義，即是按照自然律的合理之職務。亦即是說一切有情務須執行正確合理於自然律的職務。這就是“法”的第三種意義。

“法”第四種意義，即是將所獲得關於執行其職務的效果，無論是屬於世、法、世間、出世間等等，這些都叫做效果，亦即是法在其效果上的意義。

簡而言之，“法”即是自然本體，自然規律，按照自然律的職務，執行其職務而所得的效果，共分為四種。這四種，究其意義僅僅是“曇”一詞。

假如各位能理解以上所講關於法的四種意義，那麼可以說已圓滿地認識所謂“法”了。因為一切法，無論

是幾百、幾千、幾萬、幾十萬、幾百萬、幾千萬、幾萬萬等，都包涵於這四種意義而已。

（摘錄自“法即是一種政治主義，頁三至五）

（二）

所謂“法”，其實是一般中庸的語句，無論是善、惡、上、下等等，均包含在內，或者說，即是自然存在的事物。

如果能夠這樣認識，便可說為正確的見解，也就不執著任何法為自我或我所有了；誠如佛教所說“諸法無我”

或者說，每個事物皆無我，沒有什麼可將它執著為自我。

對於一切法，卻不可執著它；如果執持了就被它咬著的，而且它將不如以往所理解那樣的狀態。因此，佛世尊便教導說“不要執著一切法的法體”，諸如地大、水大、火大、風大、心、心識等等，或者在佛陀前期據人們所知的神、魔、梵、甚至涅槃等等，切不要執著為自我，因為這些僅僅是一種自然，是一種自然界。

希望不要執持任何事物地活著即是說，不要做任何事物的奴隸，讓諸法按其自然地發展存在；其至心，也不要執持為我們的心，為自我，無論什麼混進到心裡，都不要執著為我所有。這叫做不執著為自我，不執著為我所有。執著為自我，人稱“自慢”（Ahangghan），執著為我所有，人稱“自慳”（Mamangghan）。

（摘自“法音的黎明”頁二八至三一）